

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Формування моделі соціальної відповідальності підприємства»

(за матеріалами ТОВ «Епіцентр К», м. Київ)

Студента 4 курсу 11 групи
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми
«Управління бізнесом»
першого (бакалаврського)
рівня

Денисенка Давида
Олексійовича

Науковий керівник:
кандидат економічних наук,
доцент

Силкіна Юлія
Олегівна

Гарант освітньої програми:
кандидат економічних наук,
доцент

Підкамінний Ігор
Миколайович

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра менеджменту

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма «Управління бізнесом»

Затверджую

Зав.

кафедри

_____ р.

« _____ » _____ 20__

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студенту

Денисенко Давид Олексійович

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

«Формування моделі соціальної відповідальності підприємства» (за матеріалами ТОВ «Епіцентр К», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від « _____ » _____ 20__ р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченої роботи _____

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи – обґрунтування теоретико-методичних основ формування моделі соціальної відповідальності підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Об'єкт дослідження – процес формування моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К».

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та розвитку моделі соціальної відповідальності на підприємстві.

4. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення соціальної відповідальності підприємства

1.2. Принципи формування моделі соціальної відповідальності підприємства

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

2.2. Діагностика моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К»

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання випускної кваліфікаційної роботи

№ з/п.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Забезпечення студентів Положенням про випускну кваліфікаційну роботу (проект) та Методичними рекомендаціями з виконання випускної кваліфікаційної роботи бакалавра	до 12.09.22 р.	до 12.09.22 р.
2.	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	до 16.10.22 р.	до 16.10.22 р.
3.	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	до 14.11.22 р.	до 14.11.22 р.
4.	Рецензування планів випускної кваліфікаційної роботи	до 01.12.22 р.	до 01.12.22 р.

5.	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого (теоретичного) розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 01.02.23 р.	до 01.02.
6.	Проходження студентами практичної підготовки на об'єктах, за якими виконуються випускні кваліфікаційні роботи	31.01.23 - 25.02.23 р.	31.01.23 - 25.02.23 р.
7.	Захист практичної підготовки	26.02.23 - 28.02.23	26.02.23 - 28.02.23
8.	Збір статистичних даних, підготовка аналітичного матеріалу випускної кваліфікаційної роботи	до 25.02.23 р.	до 25.02.23 р.
9.	Захист звіту з практичної підготовки	до 28.02.23 р.	до 28.02.23 р.
10.	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого (дослідницького) розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 01.03.23	до 01.03.23
11.	Періодичне звітування студентів про виконання випускної кваліфікаційної роботи перед науковими керівниками та завідувачем кафедри	з 10 по 20 число щомісяця	з 10 по 20 число щомісяця
12.	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи бакалавра на кафедрі (з листом-відгуком з підприємства – об'єкту дослідження), перевірка на плагіат та її реєстрація	до 30.04.23 р.	до 30.04.23 р.
13.	Підготовка відгуку на випускну кваліфікаційну роботу науковим керівником	до 10.05.23 р.	до 10.05.23 р.
14.	Проведення попереднього захисту випускної кваліфікаційної роботи та проходження внутрішнього рецензування	Згідно графіка	Згідно графіка
15.	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	Згідно графіка	Згідно графіка
16.	Направлення випускної кваліфікаційної роботи у ЕК для захисту	До 01.06.23 р.	До 01.06.23 р.
17.	Захист випускної кваліфікаційної роботи в комісії	Згідно графіка навч. процесу	Згідно графіка навч. процесу

7. Дата видачі завдання «___» _____ 20___ р.

8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Силкіна Ю.О.
(прізвище, ініціали, підпис)

9. Гарант освітньої програми _____ Підкамінний І. М.
(прізвище, ініціали, підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Денисенко Д.О.
(прізвище, ініціали, підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студент Денисенко Д.О. виконав випускну кваліфікаційну роботу на актуальну для ТОВ «Епіцентр К» тему. Опанування достатньої кількості літературних джерел дозволило автору роботи обґрунтувати теоретичні та методичні основи формування моделі соціальної відповідальності підприємства.

В аналітичній частині роботи було проведено діагностику моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К» та визначені її пріоритетні напрями на сьогодні, це підтримка ЗСУ та гуманітарної безпеки держави. Це дозволило автору запропонувати напрями удосконалення моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К». Зокрема, було запропоновано ТОВ «Епіцентр-К» приділити більше уваги налагодженню діалогу зі стейкхолдерами, активізувати діяльність з підтримки місцевих громад, персоналу і споживачів компанії шляхом реалізації запропонованих проєктів, що в перспективі дозволить підприємству отримати соціальний та економічний ефект.

Мету і завдання дослідження досягнуто в повному обсязі.

В цілому за змістом та оформленням ВКР Денисенка Д.О. відповідає всім вимогам до такого виду робіт, виконана на достатньо високому рівні і рекомендується до захисту з високою позитивною оцінкою.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи
10.05.2023
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____
(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Денисенка Д.О.
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми Підкамінний
І.М.
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри Бай С.І.
(підпис, прізвище, ініціали)

« » 2023 р.

РЕФЕРАТ

випускної кваліфікаційної роботи бакалавра, виконаної на тему:
«Формування моделі соціальної відповідальності підприємства»

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота бакалавра викладена на 46 сторінках основного тексту, в т.ч. містить 12 таблиць та 7 рисунків. Список використаних джерел містить 33 найменувань, викладених на 4-х сторінках. Робота містить 1 додаток, викладений на 12 сторінках

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних основ формування моделі соціальної відповідальності підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Відповідно до поставленої мети, сформульовано перелік завдань для виконання в процесі даного наукового дослідження:

- розглянути та систематизувати теоретичні положення та методичні основи формування моделі соціальної відповідальності підприємства;
- провести аналіз моделі соціальної відповідальності підприємства та визначити її характерні особливості та можливості удосконалення;
- дослідити напрями покращення моделі соціальної відповідальності підприємства та обґрунтувати доцільність проведення комплексу відповідних заходів.

Об'єктом дослідження є процес формування моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та розвитку моделі соціальної відповідальності на підприємстві.

Одержані результати можуть бути використані та впроваджені у ТОВ «Епіцентр К».

Рік виконання роботи 2023 р.

Рік захисту роботи – 2023 р.

Анотація

випускної кваліфікаційної роботи, виконаної на тему:
«Формування моделі соціальної відповідальності підприємства»
(за матеріалами ТОВ «Епіцентр К», м. Київ)

Випускна кваліфікаційна робота бакалавра присвячена дослідженню процесу формування моделі соціальної відповідальності підприємства. У роботі вирішено важливе науково-практичне завдання щодо подальшого розвитку теоретичних основ, методичних і практичних пропозицій та рекомендацій з удосконалення процесу формування моделі соціальної відповідальності підприємства.

Досліджено динаміку основних показників діяльності підприємства протягом 2018-2020 років, проведено діагностику існуючої моделі соціальної відповідальності досліджуваного підприємства, розроблено пропозиції щодо її удосконалення, а також оцінено ефективність запровадження змін на підприємстві.

Ключові слова: соціальна відповідальність, модель соціальної відповідальності, підприємство, соціальні проекти, стейкхолдери.

Annotation

final qualifying paper performed on the theme:
«Formation of the model of social responsibility of the enterprise»
(based on materials LLC «Epicenter K», Kyiv)

The final qualifying paper is devoted to the study of the process of forming the model of social responsibility of the enterprise. The work solves an important scientific and practical task regarding the further development of theoretical foundations, methodological and practical proposals and recommendations for improving the process of forming a model of social responsibility of the enterprise.

The dynamics of the main indicators of the company's activity during 2018-2020 were studied, the diagnosis of the existing model of social responsibility of the company under study was carried out, proposals for its improvement were developed, and the effectiveness of the introduction of changes at the company was evaluated.

Keywords: social responsibility, model of social responsibility, enterprise, social projects, stakeholders.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність та значення соціальної відповідальності підприємства.....	6
1.2. Принципи формування моделі соціальної відповідальності підприємства.....	9
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»	15
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства.....	15
2.2. Діагностика моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К».....	23
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»	33
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

Актуальність теми. Протягом останнього десятиліття серед науковців зростала увага до вирішення концептуальних проблем, пов'язаних із соціальною відповідальністю, та вивчення способів ефективного втілення цих ідей на практиці, враховуючи світові тенденції. Вивчення сутності та основних принципів соціальної відповідальності бізнесу сприяє розумінню того, що в Україні підприємства мають значний незадіяний потенціал розвитку за рахунок впровадження практик відповідального підприємництва. Особливо нагальною є потреба якнайшвидшої модернізації корпоративного управління вітчизняних підприємств в умовах війни, коли відповідальна діяльність бізнесу, орієнтована на вирішення соціальних проблем і завдань, є не лише затребуваною з боку держави та суспільства, а й відображає прагнення власників підприємств долучитися до боротьби із викликами воєнного часу та повоєнного відновлення країни. Варто визнати, що за роки пандемії та від початку військового російського вторгнення прояви практики застосування концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні є досить масштабними, що свідчить про усвідомлення бізнесом своєї ролі у вирішенні долі суспільства та держави. Водночас, соціальна діяльність підприємств, хоч і доводить їх відповідальний підхід до ведення бізнесу, проте здебільшого відбувається ситуативно і не має системного характеру. Відтак, питання формування моделі соціальної відповідальності підприємств з урахуванням загроз діяльності бізнесу в Україні потребує всебічного дослідження та є надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наукові праці різних дослідників, зокрема О.Є. Вільямсон, С. Дж. Зима, М.Є.Дейча, О.Ф. Новікова, О.В. Панкова, К.К. Прахалада, В. Рамасвами, Х.П. Скляр та інші досліджують сучасні ідеї соціальної відповідальності бізнесу. Ці вчені вважають важливим і перспективним розглядати питання соціальної відповідальності в ширшому контексті, зосереджуючись на обов'язках

суспільства, індивідів, уряду та бізнесу [3, с. 33]. Окрім інституційних, соціокультурних та правових аспектів, сучасні дослідження соціально відповідальних відносин також охоплюють управлінські аспекти, зокрема розробку та впровадження підходів до встановлення та практики концепції соціальної відповідальності в організаціях. Водночас, наукове співтовариство наразі лише розпочало опрацювання проблематики та особливостей застосування принципів соціальної відповідальності підприємств, які здійснюють діяльність в умовах воєнного стану. Тому дана тема потребує подальших наукових досліджень.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних основ формування моделі соціальної відповідальності підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Відповідно до мети дослідження було поставлено та вирішено такі **завдання**:

- розглянути та систематизувати теоретичні положення та методичні основи формування моделі соціальної відповідальності підприємства;
- провести аналіз моделі соціальної відповідальності підприємства та визначити її характерні особливості та можливості удосконалення;
- дослідити напрями покращення моделі соціальної відповідальності підприємства та обґрунтувати доцільність проведення комплексу відповідних заходів.

Об'єктом дослідження є процес формування моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та розвитку моделі соціальної відповідальності на підприємстві.

Теоретичну основу дослідження становлять наукові праці та матеріали емпіричних досліджень, в яких представлено концептуальні положення, принципи та методи формування моделі соціальної відповідальності підприємства, а також законодавчі та нормативно-правові

документи, якими регулюються питання забезпечення соціально відповідального ведення бізнесу на рівні підприємства.

Інформаційна база дослідження містить матеріали аналітичних досліджень, звітів про результати обстежень бізнесу в сфері формування та функціонування моделі соціальної відповідальності, публікації в науково-практичних виданнях щодо принципів, методів та практичних підходів щодо удосконалення моделі соціальної відповідальності підприємства, матеріали діяльності підприємства, обраного в якості об'єкта дослідження.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів як підстави для удосконалення моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К», що сприятиме оптимізації інтересів підприємства, його працівників та споживачів, інвесторів та широкої громадськості. Отримані результати дозволяють констатувати, що впровадження запропонованих заходів забезпечить ТОВ «Епіцентр-К» підвищити результативність своєї фінансово-господарської діяльності.

Структура роботи. Основний текст роботи становить 51 сторінки, в т.ч. 12 таблиць, 7 рисунків. Список використаних джерел містить 33 найменувань, викладених на 4 сторінках. Робота містить 1 додаток, викладений на 12 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та значення соціальної відповідальності підприємства

Філософія соціальної відповідальності бізнесу виникла на тлі ідей щодо розбудови демократичного діалогу між суспільством, бізнесом і державою і є одним із проявів еволюції людства відповідно до проголошених ООН Цілей розвитку тисячоліття [7]. Зміни цінностей сучасної економіки та ринку полягають у перенесенні акцентів з матеріальних благ на людину, надання людині та її свідомості пріоритетної ролі в системі саморозвитку суспільства. Саме такі тези покладені в основу Декларації тисячоліття ООН [7] і, на цій підставі, використовуються в якості базових принципів відповідального підприємництва.

Світоглядні зміни системи цінностей людства набули практичного втілення при формуванні факторів стійкого розвитку глобальної економічної системи, серед яких провідна роль відводиться технологіям та приватним корпораціям. Для останніх найближчим часом головними стимулами вдосконалення, на думку фахівців, залишатимуться конкурентний тиск та еко-споживання, а ключовим інструментом досягнення сталого розвитку – філософія соціальної відповідальності бізнесу, що власне й було здекларовано на Всесвітньому саміті в Ріо в 1992 році [6, с. 110]. Відтак, за останні тридцять років практика застосування концепції соціальної відповідальності бізнесу набула поширення в усьому світі і успішно еволюціонує, зазнаючи постійних змін та вдосконалень.

Певний час економісти дискутували щодо розуміння соціальної відповідальності бізнесу, пропонували багато різних підходів до визначення цього поняття. Серед зарубіжних науковців, які досліджували ці процеси, можна виділити У. Шарпа, У. Гордона, А. Кульмана, К. Прахалада, В.

Рамасвами та ін. Проблеми формування моделі соціальної відповідальності підприємств досліджували також і українські вчені, зокрема О. Маліновська, Л. Довгань [6], Н. Шмиголь, Л. Юзик [12], та ін. Варто зазначити, що дослідження вітчизняних науковців в сфері соціальної відповідальності підприємств спираються на світові напрацювання аналізу корпоративного управління та соціальної ролі бізнесу в суспільстві. Так, згідно з думкою Л. Довгань, соціальну відповідальність підприємств слід розглядати як довгострокове зобов'язання компаній поводитися етично та сприяти економічному розвитку, одночасно покращуючи якість життя працівників і їх родин, громади й суспільства загалом [5]. Позиція Л. Юзик полягає в тому, що корпоративні добродійні та соціальні програми не спрямовані на отримання додаткового прибутку, проте їх реалізація приводить до виникнення не тільки ефекту соціального, але й бізнес-ефекту[12].

Проте, наразі сутність та зміст соціальної відповідальності бізнесу не викликають суперечок серед науковців та є ustalеними. Загальноприйняте у світовому співтоваристві визначення концепції соціальної відповідальності бізнесу відтворено у стандартах ICCSR-08260008000, ISO 26000:2010 и SA 8000:2008. Зокрема, більшість експертів вважають достатньо точним і повним визначення, у затверджене в 2010 р. Міжнародному стандарті ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності», згідно з яким «соціальна відповідальність – відповідальність організації за вплив її рішень та діяльності на суспільство й навколишнє середовище через прозору та етичну поведінку, яка:

- сприяє стійкому розвитку, враховуючи здоров'я та суспільний добробут;
- враховує очікування зацікавлених сторін;
- відповідає діючому законодавству й узгоджується з міжнародними нормами поведінки;
- запроваджена в усій організації» [1].

Розуміння суті цієї ідеї передбачає, що організації охоче приймають

етичні стандарти у своїх соціальних взаємодіях і беруть на себе відповідальність за свій вплив на навколишнє середовище, партнерів, споживачів, співробітників, громади тощо. Це допомагає узгодити різні погляди на визначення соціальної відповідальності бізнесу та методи, які використовуються для її реалізації [3, с. 137]. Ключові елементи концепції соціальної відповідальності як доцільно спрямованої діяльності бізнесу відтворено на рис. 1.1.

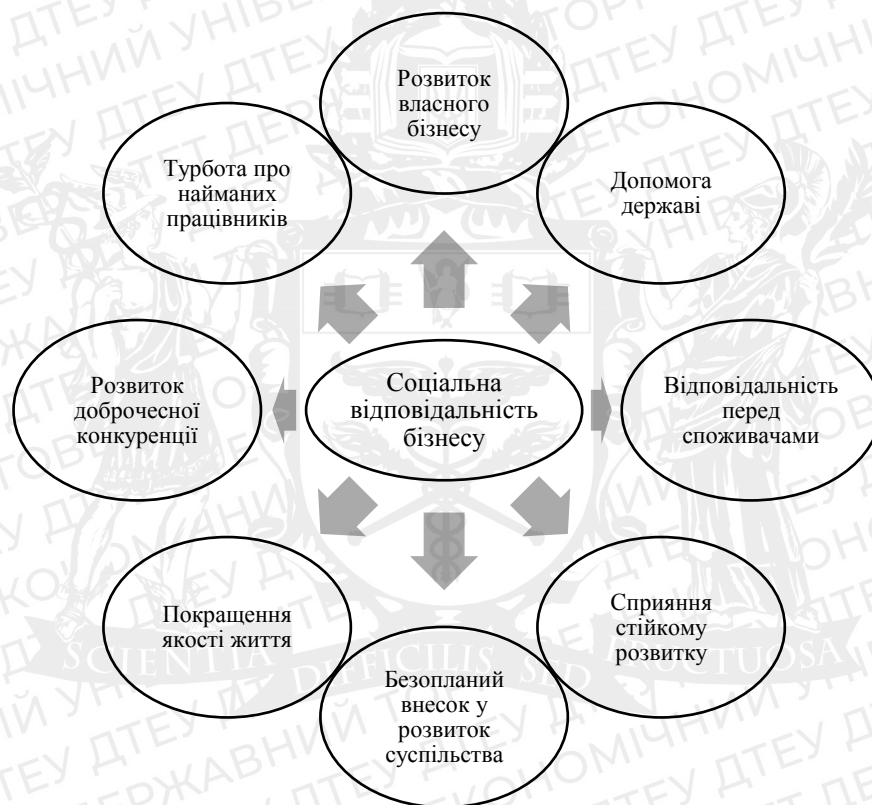

Рис. 1.1. Елементи соціальної відповідальності бізнесу як доцільно спрямованої діяльності

Джерело: побудовано автором на основі [1, 3]

Вивчивши визначення соціальної відповідальності бізнесу, ми можемо зробити висновок, що корпоративна соціальна відповідальність є структурою, яка служить двом цілям. По-перше, це сприяє сталому розвитку країни та регіону, дозволяючи бізнесу відігравати певну роль у вирішенні соціальних та екологічних проблем. По-друге, це сприяє просуванню власного бізнесу, підносячи його до вищого рівня. Ця відмінна роль і важливе значення поняття

соціальної відповідальності виступають каталізатором для досягнення успішного зростання бізнесу.

В контексті нашого дослідження зосередимо увагу на поглядах і сприйнятті філософії соціальної відповідальності на підприємствах сфери торгівлі, діяльність яких завжди зачіпає інтереси всіх груп стейкхолдерів, а їх узгодження подекуди вимагає від сторін значних зусиль. Великі торговельні компанії нерідко опиняються в епіцентрі гучних скандалів, пов'язаних з порушеннями правил торгівлі, маніпулюванням цінами та утисками прав споживачів, працівників, постачальників і т. ін. Наявність численних прикладів недоброчесної поведінки торговельних підприємств на ринку є підтвердженням того, що практики соціальної відповідальності бізнесу поки що не перетворилися на імперативи їх розвитку. Разом з тим, вивчення опублікованих матеріалів свідчить про прагнення торговельних підприємств впроваджувати ідею соціальної відповідальності в оперативний менеджмент. Вони досягли значного прогресу в цій галузі, і дослідники запропонували відповідні методологічні підходи для оцінки цих зусиль [11].

Відтак, нагальними є питання відповідального ведення бізнесу для великих ритейлерів, що мають значні частки на регіональних та національному ринках і подекуди відчутно впливають на кон'юнктуру товарних ринків. Їх діяльність є важливою та відчутною і з огляду на подолання загроз, зумовлених вторгненням російських військ та загарбанням українських територій. У наступному параграфі випускної кваліфікаційної роботи буде розглянуто принципи формування моделі соціальної відповідальності підприємства.

1.2. Принципи формування моделі соціальної відповідальності підприємства

Втілення ідеї соціальної відповідальності бізнесу здійснюється шляхом

використання спеціально сформульованої корпоративної політики, що вимагає створення відповідної структури управління.

Термін «політика» походить від давньогрецького слова «politike», що означає мистецтво управління державою. У сфері корпоративного управління термін «політика» розглядається як концепція та програма, що складається з послідовних дій. Вона служить засобом узгодження інтересів і прийняття рішень щодо цілей і методів їх досягнення. Розробка економічної корпоративної політики тісно пов'язана з інтересами держави, інших суб'єктів господарювання, суспільства та його окремих членів. Проте ці інтереси дуже різняться, і тому, на думку Е. Аткінсона та Дж. Стігліца, конфліктні інтереси можна трансформувати в колективні рішення лише за умови точного розуміння різноманітного спектру економічних інтересів. Виходячи з цього, вирішальними чинниками формування політика корпоративної соціальної відповідальності. Зміст політики має окреслювати план, який збалансує цілі, інструменти, ресурси та потенційні загрози.

В загальному вигляді модель соціальної відповідальності бізнесу була запропонована А. Керролом і має вигляд піраміди з чотирьох рівнів (рис. 1.2). Перший рівень моделі соціальної відповідальності бізнесу утворює її основу і передбачає здійснення заходів з формування економічної відповідальності підприємства.

Рис. 1.2. Піраміда соціальної відповідальності бізнесу

Джерело: побудовано автором на основі [8, с. 109]

Реалізація першого рівня соціальної відповідальності вимагає від підприємства беззаперечно виконувати свої прямі обов'язки щодо задоволення потреб споживачів і таким чином отримувати свій прибуток. Другий рівень моделі – правова відповідальність – передбачає необхідність чіткого дотримання законів ринкової економіки та доброчесного підприємництва. На третьому рівні структури існує компонент морального зобов'язання, який вимагає, щоб етична поведінка компанії відповідала суспільним очікуванням, що ґрунтуються на моральних принципах. На четвертому рівні компанія зобов'язана демонструвати акти філантропії, такі як участь у благодійних починаннях та волонтерство з метою реалізації соціальних ініціатив.

Як правило, соціальна відповідальність застосовна до організацій усіх типів і в різних секторах, таких як комерційні, некомерційні та освітні сфери. Однак він набув значної популярності в бізнес-сфері, відомий як «корпоративна соціальна відповідальність». Впровадження та вдосконалення політики управління корпоративною соціальною відповідальністю компанії обумовлені визнанням важливості врахування інтересів зацікавлених сторін – різноманітних груп, на які впливає діяльність компанії.

Професор Р. Фрімен з Університету Вірджинії класифікував осіб або

організації, які мають вирішальне значення для функціонування та зростання організації, як зацікавлених сторін. Цей вичерпний список охоплює місцеві громади, некомерційні організації, споживачів, інвесторів, партнерів, постачальників, ЗМІ та органи влади різних рівнів. Усі ці організації представляють зовнішніх зацікавлених сторін. (табл. 1.1).

Внутрішнє та зовнішнє середовище пов'язані одне з одним, але кожне з них має свої специфічні соціальні обов'язки. Безумовно, певні аспекти корпоративної соціальної відповідальності, такі як мінімізація шкоди навколишньому середовищу та турбота про працівників, є вирішальними для кожної організації. Однак існують інші сфери корпоративної соціальної відповідальності, які можуть мати більшу значущість для певних організацій, але менш актуальні для інших.

Таблиця 1.1

Основні напрями соціальної відповідальності підприємства та доцільні практики її реалізації

Стейкхолдери	Напрями	Можливі практики
Бізнес-партнери, інвестори	Сумлінні ділові практики	Дотримання принципів добросовісної конкуренції, антимонопольної політики; Протидія легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму й боротьба з корупцією
Суспільство	Охорона навколишнього середовища	Зменшення забруднень; Скорочення споживання невідновлюваних ресурсів; Збереження та відновлення біорізноманіття та природних екосистем; Протидія змінам клімату
Споживачі товарів та послуг	Дії по відношенню до споживачів	Надання якісних товарів та послуг, які не становлять загрози для здоров'я споживачів; Добросовісне інформування про властивості продукції та послуг;
Представники місцевих громад в регіонах присутності компанії	Розвиток місцевих громад	Підтримка місцевих постачальників та виробників; Інвестиції у вирішення регіональних проблем у сфері освіти, культури, охорони здоров'я та ін.;
Громадські організації, державні органи	Благодійність та волонтерство	Дотримання прав і свобод конкретного населення та малочисельних народів Реалізація та підтримка соціально важливих програм та проєктів; Формування системи стимулювання працівників до участі у волонтерській діяльності

Джерело: побудовано автором на основі [15]

В залежності від того, які напрями соціально відповідальної діяльності є більш пріоритетними для суб'єктів бізнесу у світовій практиці прийнято виділяти щонайменше три основні моделі соціальної відповідальності підприємств – американську, європейську та японську (їх характерні риси узагальнено на рис. 1.3).

Підсумовуючи, можна виділити декілька характеристик основних моделей корпоративної соціальної відповідальності. Американська модель в першу чергу спирається на благодійні пожертви, які сприяють корпоративні фонди, для задоволення потреб суспільства та підтримки волонтерських і соціальних ініціатив. Залучення державних установ до цієї моделі є опосередкованим.

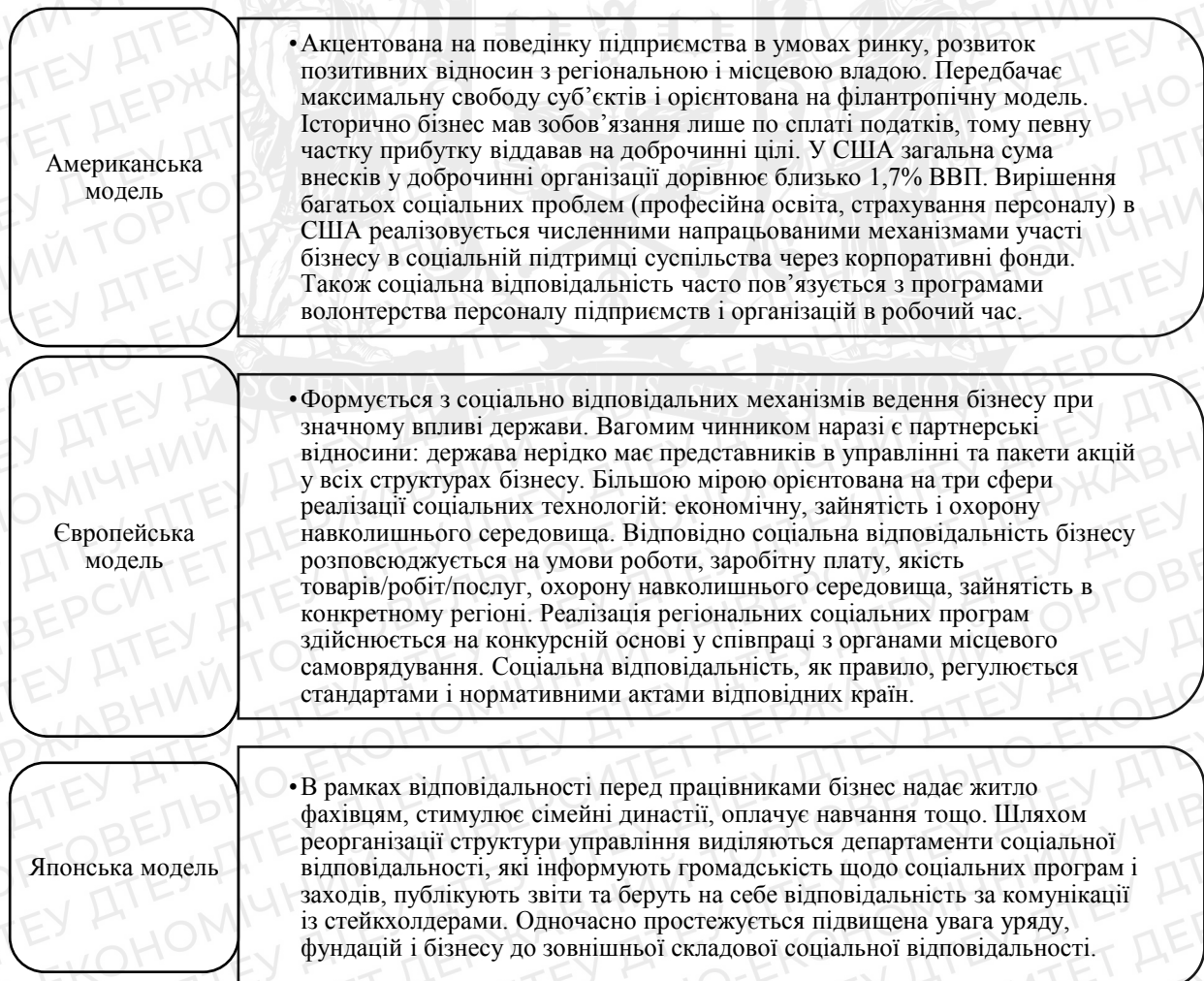

Рис. 1.3. Основні моделі соціальної відповідальності бізнесу

Джерело: побудовано автором на основі [2]

Європейський підхід до корпоративної соціальної відповідальності суттєво відрізняється від американського передусім через пряму участь уряду. Тоді як американська модель розглядає прибутковість як головну мету соціальної відповідальності, європейська модель охоплює ширший спектр цілей, які включають зобов'язання перед працівниками та місцевими громадами. Дослідження японської моделі соціальної відповідальності вказують на сильний вплив державного інституту. Важливо зазначити, що японський бізнес традиційно наголошує на внутрішніх програмах, які сприяють створенню сімейного середовища для своїх співробітників.

Таким чином, узагальнення основних теоретичних положень формування моделі соціальної відповідальності підприємства дозволяє стверджувати про глибоку сутність та виключне значення дотримання принципів соціально відповідального ведення бізнесу для сучасних підприємств. Беззаперечним видається факт того, що вітчизняний бізнес в цілому еволюціонує відповідно до загальносвітових тенденцій, однак в останні роки його функціонування ускладнено дією цілої низки негативних чинників, серед яких з 2014 року збройний конфлікт на сході держави, з 2020 року – пандемія, з 2022 року – неоголошене військове вторгнення Росії. Зазначені події відбуваються на фоні перманентних деструктивних процесів (нестабільність національної економіки та тією чи іншою мірою всіх без виключення товарних та фінансових ринків), зумовлених становленням України як незалежної держави і формуванням власної економічної моделі. Крім того, Україна інтегрована у численні економічні та політичні процеси і не може уникнути впливу глобальної рецесії, що набирає обертів на тлі пандемії та війни в Україні. Тривалі процеси становлення вітчизняної економічної та соціальної моделі призвели до тривалої економічної та фінансової нестабільності. Така ситуація підкреслює необхідність активного впровадження принципів і стандартів соціальної відповідальності бізнесу для сприяння зростанню вітчизняних компаній у всіх секторах економіки. Отже, послідовний підхід до розробки моделі соціальної відповідальності

підприємства не лише сприяє узгодженню інтересів і цілей держави, суспільства, бізнесу та особистості, а й є міцною основою для довгострокового комерційного успіху. Це досягається шляхом включення соціальних та екологічних аспектів у набір операційних стандартів та дотримання моральних цінностей.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

Базою дослідження обрано одну з найбільших торговельних центрів України – товариство з обмеженою відповідальністю «Епіцентр-К» (далі – ТОВ «Епіцентр-К»). Спеціалізується база дослідження на роздрібній та оптовій торгівлі будівельними матеріалами, технікою та меблями. Юридична адреса головного офісу ТОВ «Епіцентр-К»: Україна, 04128, місто Київ, вулиця Берковецька, будинок 6-К. Кінцевими бенефіціарами ТОВ «Епіцентр-К» є Герега Олександр Володимирович та Герега Галина Федорівна, яким належить 51,3 % та 47,97 % частки товариства, ще 0,73 % належить Суржик Тетяні Федорівні. У табл. 2.1 наведено інформаційну картку ТОВ «Епіцентр-К».

Таблиця 2.1

Інформаційна характеристика ТОВ «Епіцентр-К»

№	Найменування статті	Характеристика
1	Повна назва підприємства	Товариство з обмеженою відповідальністю «Епіцентр-К»
2	Скорочена назва підприємства	ТОВ «Епіцентр-К»
3	Назва на англійській мові	LIMITED LIABILITY COMPANY EPICENTR K (EPICENTR K LLC)
4	ЄДРПОУ	32490244
5	Юридична адреса	Україна, 04128, місто Київ, вулиця Берковецька, будинок 6-К
6	Дата реєстрації	27.08.2003
7	Керівник	Черневецький Сергій Валентинович
8	Статутний капітал	158 609 700 грн
9	Вид економічної діяльності	47.78 Роздрібна торгівля іншими неживаними товарами в спеціалізованих магазинах
10	Ринки збуту	Вся територія України
11	Веб-сайт	https://epicentrk.ua/

ТОВ «Епіцентр-К» здійснює свою діяльність на території України та в усьому слідує чинного вітчизняному законодавству. ТОВ «Епіцентр-К» є в Україні одним з найбільших платників податків та роботодавців. Кількість співробітників, які працюють в мережах гіпермаркетах ТОВ «Епіцентр-К» перевищує 30 тис. осіб. Загальна кількість найменувань товарів представлених у гіпермаркетах ТОВ «Епіцентр-К» перевищує 350 тис. одиниць.

Основна спеціалізація ТОВ «Епіцентр-К» – роздрібна торгівля будівельними матеріалами, автотоварами, меблями, товарами для саду та дому, побутовою хімією, дитячими товарами тощо. Історія появи та розвитку ТОВ «Епіцентр-К» розпочалася ще у далекому 1997 р. з відкриття першого магазину керамічної плитки, який був відкритий у столиці України на вул. Петра Запорожця. Після того магазин активно розвивався, а перед власником бізнесу постала ідея будівництва в Україні потужного будівельного гіпермаркету. Саме так і з'явився перший гіпермаркет ТОВ «Епіцентр-К» у м. Києві на вул. Братиславській, прообразом якої стала французька мережа гіпермаркетів Castorama. Розвиток та заснування ТОВ «Епіцентр-К» будується на основі активного вивчення кращого досвіду міжнародних гіпермаркетів. З початку відкриття першого у столиці гіпермаркету ТОВ «Епіцентр-К» активно розвивається, здійснює експансію на нові території, відкриває нові напрямки бізнесу тощо. Практично у кожному обласному центрі України присутній гіпермаркет ТОВ «Епіцентр-К», також активно ведеться робота по їх відкриттю у районних центрах.

ТОВ «Епіцентр-К» спочатку працював лише у традиційному форматі та реалізовував виключно будівельні матеріали. Стратегія ТОВ «Епіцентр-К» полягала у розміщенні гіпермаркетів поряд з такими як Метро та Ашан». Це дозволяло отримати синергійний ефект, передбачалося, що відвідувачі продуктових магазинів могли відвідати й магазин господарських товарів та навпаки. З активним зростанням ТОВ «Епіцентр-К», збільшенням кількості клієнтів та продаж товариство почало відкривати нові напрямки діяльності

для себе. Зокрема, станом на кінець 2022 р. ТОВ «Епіцентр-К» окрім продажу великого асортименту непродовольчих товарів має у власності власні виробничі активи у аграрному секторі, виробництві керамічної плитки під власним брендом, а також деревообробної промисловості. Нині діяльність ТОВ «Епіцентр-К» максимально диверсифікована, а стратегія товариства базується на створення гіпермаркету у форматі «Від і до». Концепція якого передбачає створення такого потужного гіпермаркету, у якому сучасний клієнт зможе знайти будь-який товар.

Важливою особливістю ТОВ «Епіцентр-К» є активна адаптація товариства до нових викликів зовнішнього середовища, використання наявних можливостей. Щороку ТОВ «Епіцентр-К» впроваджує різноманітні інновації, відкриває нові напрямки роботи. Зокрема, у мережі гіпермаркетів ТОВ «Епіцентр-К» відкрилися три нові торгові напрямки: FOODMarket, «Аптека 100+» та «Засоби захисту». Відтак, ТОВ «Епіцентр-К» трансформувалася з магазину, який пропонував лише будівельні матеріали на потужний гіпермаркет, у якому сконцентрована велика кількість товарів різних напрямків. Такий підхід дозволяє отримати синергію, замість того, щоб людині їхати в різні магазини, вона може придбати все необхідне в одному гіпермаркеті ТОВ «Епіцентр-К».

Найбільший нетоварний ритейлер України зараз переживає період оновлення. Замість традиційних відділів вони впровадили нову концепцію під назвою «магазини в магазині» зі свіжим дизайном і готовими інтер'єрними рішеннями. У ТОВ «Епіцентр-К» запровадили спеціалізовані зони, такі як студії світла, студії сну та інтер'єру. Крім того, ритейлер розширює свою пропозицію, додаючи нові розділи, зокрема аптеку та продуктовий маркет, де пропонують свіжу випічку та делікатеси.

Щоб не відставати від часу, компанія ініціювала відкриття пунктів доставки та запустила власний маркетплейс. Довгострокова мета цифрової команди полягає в тому, щоб ринок приносив 25% від загального доходу ТОВ «Епіцентр-К». ТОВ «Епіцентр-К» має власний веб-сайт, доступний за

адресою <https://epicentrk.ua>. Ця онлайн-платформа дозволяє покупцям у кілька кліків зручно купувати товари в гіпермаркеті «Епіцентр-К» з доставкою додому або самовивозом у визначених пунктах видачі.

ТОВ «Епіцентр-К» досягла досить високих показників розвитку, постійно будує нові торгові центри, освоює нові напрямки бізнесу, збільшує свою присутність у всіх регіонах України. На початок 2022 р. ТОВ «Епіцентр-К» мало 68 відкритих торгових центрів під брендом «Епіцентр», 10 будівельно-господарських гіпермаркетів «Нова лінія». У табл. 2.2 наведено головні активи ТОВ «Епіцентр-К».

Таблиця 2.2

Головні активи ТОВ «Епіцентр-К»

№	Назва активів	Кількість
1	Торговельних центрів «Епіцентр»	68
2	Будівельно-господарських гіпермаркетів «Нова лінія»	10
3	Спортивних магазинів Intersport	52
4	Онлайн-магазин епіцентр	1
5	Земель в обробці агрохолдингу «Епіцентр Агро»	160 тис. га
6	Сучасних елеваторів	14
7	Власні логістичні потужності	130 тис. км ²
8	Сучасні спортивні комплекси «Епіцентр»	5
9	Заводи керамічної плитки	2
10	Деревообробний завод	1

Джерело: побудовано автором на основі[31]

Слід зазначити, що планам подальшого розвитку та розширення ТОВ «Епіцентр-К» завадила невинуватена повномасштабна війна в Україні. Вона завдала суттєвих збитків всій Україні та не оминула й досліджуване товариство. Так, станом на кінець 2022 р. офіційно було знищено 3 гіпермаркети ТОВ «Епіцентр-К» у таких містах як Маріуполі, Чернігові та Бучі. Крім того ще робота 9 гіпермаркетів ТОВ «Епіцентр-К» була повністю припинена у зв'язку з їх близькістю до воєнних дій чи окупацію регіонів її присутності. Незважаючи на війну ТОВ «Епіцентр-К» продовжує своє функціонування, планує відкриття нових гіпермаркетів на територіях, які

знаходяться у відносній безпеці. Попит на продукцію ТОВ «Епіцентр-К» в умовах війни зростає, оскільки будівельні матеріали необхідні українцям для відбудови. Уже в період повномасштабної війни ТОВ «Епіцентр-К» відкрив магазини у Києві та Львові площами 30 тис. м² та 90 тис. м² відповідно.

Важливим є проведення аналізу основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Епіцентр-К» за останні роки. Для цього використано офіційні фінансові дані за 2018-2020 рр. Слід додати, що через повномасштабну війну в Україні ТОВ «Епіцентр-К» офіційних фінансових звітів за 2021-2022 рр. не публікувало, що передбачено чинним законодавством з метою захисту персональних даних найбільших вітчизняних компаній. Через дану причину за основу було взято офіційні дані ТОВ «Епіцентр-К» 2018-2020 рр. У табл. 2.3 наведено основні показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Епіцентр-К» за 2018-2020 рр.

Таблиця 2.3

**Основні показники фінансово-господарської діяльності
ТОВ «Епіцентр-К» за 2018-2020 рр.**

№	Показник	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення 2019р. порівняно із 2018 р.		Відхилення 2020 р. порівняно із 2019 р.	
					абс., грн.	відн., %	абс., грн.	відн., %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Чистий дохід від реалізації продукції	41496454	43979194	50382425	2482740	5,98	6403231	14,56
2	Собівартість реалізованої продукції	30427456	30814751	35593670	387295	1,27	4778919	15,51
3	Валовий прибуток	11068998	13164443	14788755	2095445	18,93	1624312	12,34
4	Інші операційні доходи	261454	530835	737243	269381	103,03	206408	38,88
5	Адміністративні витрати	549345	751814	872759	202469	36,86	120945	16,09
6	Витрати на збут	6687564	7985945	8648047	1298381	19,41	662102	8,29
7	Інші операційні витрати	332434	254271	920408	-78163	-23,51	666137	261,98
8	Фінансовий результат від операційної діяльності	3761109	4307248	5084784	546139	14,52	777536	18,05
9	Фінансовий результат до оподаткування	3634345	4423784	4116186	789439	21,72	-307598	-6,95
10	Витрати (дохід) з податку на прибуток	675645	821675	944982	146030	21,61	123307	15,01
11	Чистий фінансовий результат	2958700	3602109	3171204	643409	21,75	-430905	-11,96
12	Вартість активів	30223565	36891621	44525391	6668056	22,06	7633770	20,69
13	Вартість власного капіталу	12465768	14700877	17846696	2235109	17,93	3145819	21,40
14	Вартість основних засобів	8555676	12304648	15231712	3748972	43,82	2927064	23,79

	(тис.грн.)							
--	------------	--	--	--	--	--	--	--

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	Фондовіддача	4,85	3,57	3,31	-1,28	-26,39	-0,26	-7,28
16	Рентабельність активів, %	9,79	9,76	7,12	-0,03	-0,31	-2,64	-27,05
17	Рентабельність власного капіталу, %	23,73	24,50	17,77	0,77	3,24	-6,73	-27,47
18	Рентабельність продукції, %	7,13	8,19	6,29	1,06	14,87	-1,9	-23,20

Чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «Епіцентр-К» протягом 2018-2020 рр. щорічно зростає, що відбулося завдяки збільшенню кількості клієнтів та відкриття нових напрямків бізнесу товариства. Зокрема, у 2019 р. зростання чистого доходу склало 2482740 тис. грн. або 5,98 % при порівнянні з даними 2018 р., а у 2020 р. зростання склало 6403231 тис. грн. або 14,56 %. Відповідно приріст чистого доходу від реалізації продукції щороку збільшується.

Собівартість реалізованої продукції товариства також зростає: у 2019 р. на 387295 тис. грн. або 1,27 % при порівнянні з 2018 р. та на 4778919 тис. грн. або 15,51 % у 2020 р. при порівнянні з попереднім роком. Зростання собівартості обумовлено як збільшенням цін на ресурси, так і загальним зростанням обсягів збуту. На рис. 2.1 наведено динаміку цих показників.

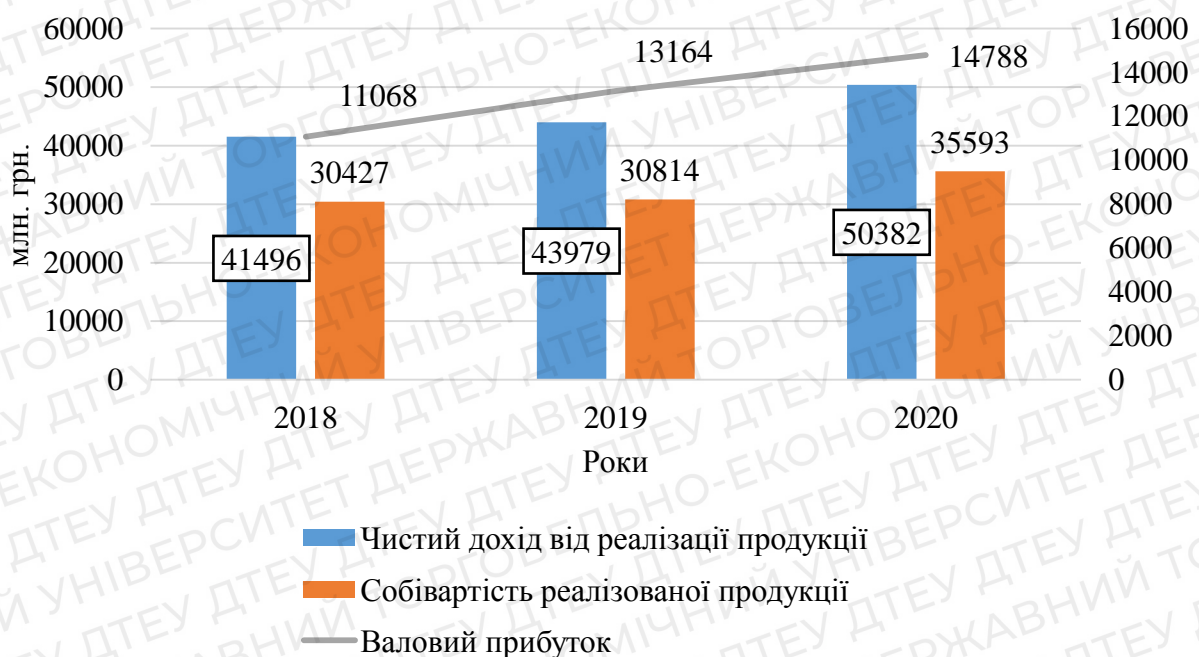

Рис. 2.1. Динаміка чистого доходу від реалізації продукції та її собівартості
ТОВ «Епіцентр-К» за 2018-2020 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Розмір валового прибутку на ТОВ «Епіцентр-К» також показує позитивну динаміку щодо зростання. Це є свідченням більш ефективної виробничої діяльності товариства. Кінцевим результатом діяльності ТОВ «Епіцентр-К» є чистий фінансовий результат, який протягом 2018-2020 рр. має позитивне значення, що свідчить про прибуткову діяльність. Однак, розмір чистого фінансового результату в 2021 р. зменшився на 430905 тис. грн. або 11,96 % порівняно з попереднім роком. Таке зменшення обумовлено тим, що ТОВ «Епіцентр-К» у 2021 р. суттєві кошти інвестував у розвиток нових напрямків бізнесу. На рис. 2.2 наведено динаміку чистого фінансового результату ТОВ «Епіцентр-К».

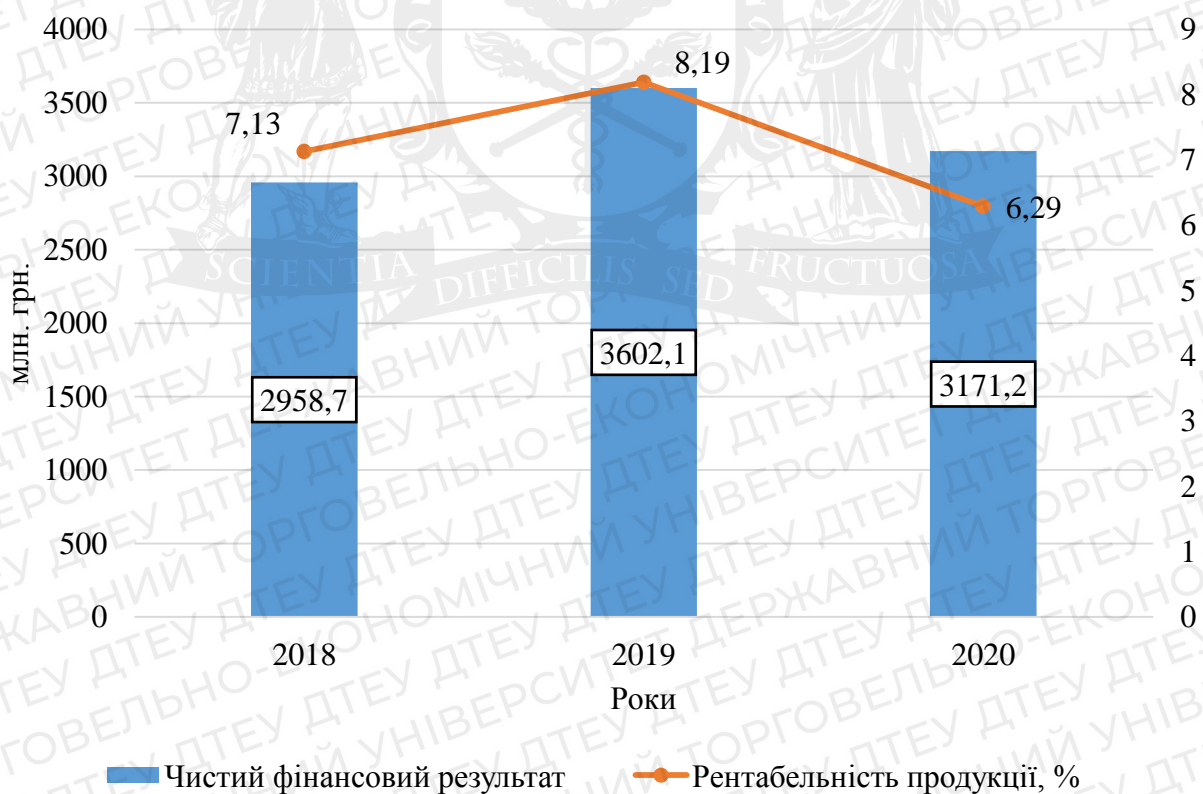

Рис. 2.2. Динаміка чистого фінансового результату ТОВ «Епіцентр-К» за
2018-2020 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Попри деяке падіння чистого фінансового результату ТОВ «Епіцентр-К» у 2020 р. товариство залишається бути досить прибутковим. У 2020 р. товариство за результатами своєї діяльності отримало чистий фінансовий результат у розмірі 3171,2 млн. грн. Головне, що ТОВ «Епіцентр-К» не зупиняється на досягнутому, має чітку довгострокову та короткострокову стратегію розвитку, освоює нові напрямки роботи й продовжує активне інвестування у свій розвиток та національну економіку.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження у табл. 2.4 виокремлено головні цифри діяльності ТОВ «Епіцентр-К» за результатами 2020 р.

Таблиця 2.4

Головні цифри діяльності ТОВ «Епіцентр-К» за результатами 2020 р.

Найменування	Показник
Середня щорічна кількість покупців	63млн.
Загальна торгова площа торговельних центрів мережі	1,5млн ²
Асортимент найбільшого торговельного центру	500тис.
Кількість працівників в групі компаній	34тис.
Кількість постачальників	Понад 3000
Кількість груп товарів представлено в торговельній мережі	Понад 2300
Товарообіг мережі	64,4 млрд. грн.
Податків та обов'язкових платежів сплачено	5,6 млрд. грн.

Джерело: побудовано автором на основі[31]

Найголовніше, що ТОВ «Епіцентр-К» не зупиняється на досягнутому, а постійно розвивається, удосконалюється, впроваджує різноманітні інновації. Конкурентів ТОВ «Епіцентр-К» має досить велику кількість, що пояснюється різними напрямками його діяльності. Так, ТОВ «Епіцентр-К» має конкурентів і серед аграрних підприємств, супермаркетів, гіпермаркетів, будівельних магазинів, магазинів непродовольчих товарів тощо. Єдиним прямим конкурентом ТОВ «Епіцентр-К» є мережа гіпермаркетів Leroy

Merlin, який у межах України має лише 6 гіпермаркетів. Головними перевагами ТОВ «Епіцентр-К» є те, що товариство інвестує в логістику, сам виробляє й експортує товари. Вони позбуваються посередників, імпортують товар напряму, має велику кількість різноманітних бізнес-напрямків, які дозволяють отримувати стабільні доходи навіть в умовах кризи.

Таким чином, ТОВ «Епіцентр-К» є мережею сучасних вітчизняних будівельно-господарських гіпермаркетів в Україні, які пропонують широкий асортимент продукції та обслуговування європейських стандартів. Діяльність ТОВ «Епіцентр-К» є досить диверсифікованою, товариство активно освоює нові напрямки діяльності для себе. Протягом 2018-2020 рр. ТОВ «Епіцентр-К» проводило прибуткову діяльність, збільшуючи розміри виручки від реалізації. Зокрема, за результатами 2020 р. ТОВ «Епіцентр-К» отримало чистий прибуток у розмірі 3171,2 млн. грн., а виручка склала 50382,4 млн. грн. Стабільний розвиток досліджуваного товариства дозволяє йому інвестувати й у соціальний розвиток. Наступним кроком у даній роботі буде проведення діагностики моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К».

2.2. Діагностика моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К»

ТОВ «Епіцентр-К» є не лише одним з найбільш великих та прибуткових підприємств України, але є й лідером у плані соціальної відповідальності. У стратегію розвитку ТОВ «Епіцентр-К», ще з початку його заснування, втілена та є невід'ємною соціальна відповідальність. У межах цього ТОВ «Епіцентр-К» реалізовує не один соціальний проєкт та кейс. При цьому вони на ТОВ «Епіцентр-К» охоплюють різні напрямки: підтримка спорту, освіта українців, екополітика, здоров'я нації, захист та підтримка дітей, розвиток та навчання співробітників, підтримка національної

економіки, боротьба з пандемією Covid-19, проекти спрямовані на підтримку ЗСУ тощо. ТОВ «Епіцентр-К» має власні програму соціальної відповідальності, що забезпечує систематичну реалізацію різноманітних проектів соціального характеру. ТОВ «Епіцентр-К» щороку інвестує значну частку отриманого прибутку в соціальні проекти. Крім того ТОВ «Епіцентр-К» бере активну участь у вирішенні суспільних проблем, інвестує у розбудову місцевої інфраструктури, долучається до благодійницьких програм, стає спонсором різноманітних проектів тощо.

На рис. 2.3 представлено ключові напрямки соціальної відповідальності досліджуваного товариства.

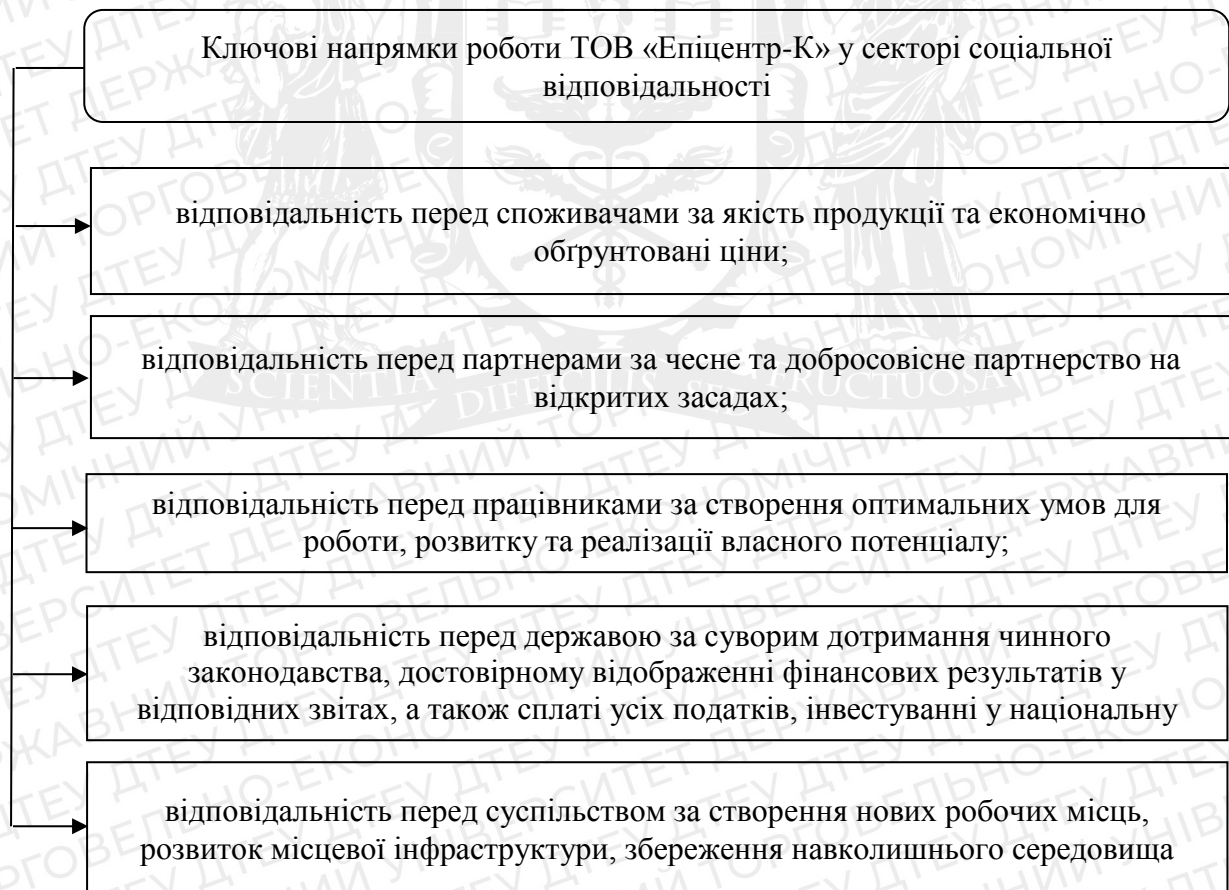

Рис. 2.3. Ключові напрямки роботи ТОВ «Епіцентр-К» у секторі соціальної відповідальності

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Уся діяльність з початку заснування ТОВ «Епіцентр-К» спрямована на поліпшення добробуту українців, підтримки національної економіки, сприяння вирішенню суспільно важливих проблем країни. Основна мета ТОВ «Епіцентр-К» полягає у задоволенні потреб відвідувачів його гіпермаркетів. ТОВ «Епіцентр-К» при здійсненні своєї господарської діяльності поєднує соціальні цілі з економічними. Таким балансом дозволяє ТОВ «Епіцентр-К» брати як активну участь в реалізації соціальних проєктів, так й забезпечувати отримання стабільних доходів й прибутків на основі задоволення потреб клієнтів. Соціальна відповідальність проявляється у самому підході до бізнесу ТОВ «Епіцентр-К».

ТОВ «Епіцентр-К» постійно розширює свою діяльність, відкриває нові гіпермаркети, щоб забезпечити доступність та зручність у їх придбанні клієнтам. Також ТОВ «Епіцентр-К» запустив власний веб-сайт, через які клієнти мають змогу здійснювати онлайн-замовлення. Уже в самому підході до цього проявляється соціальна спрямованість ТОВ «Епіцентр-К». Соціальна відповідальність ТОВ «Епіцентр-К» за всі роки свого функціонування не зупинялася не зважаючи на різноманітні кризи, війну й товариство продовжувало активно інвестувати в соціальні проєкти й дотримуватися принципів соціальної відповідальності.

Діяльність ТОВ «Епіцентр-К» здійснює вагомий вплив на підтримку та розвиток національної економіки, особливо в умовах воєнного стану шляхом постійного інвестування у торговельні центри, розширення мережі, забезпеченню тисячі людей робочими місцями тощо. ТОВ «Епіцентр-К» на початку повномасштабної війни, коли існував високий рівень невизначеності, загроза втрати суверенітету країни ТОВ «Епіцентр-К» став одним з тих вітчизняних підприємств, яке сплатило наперед податки. Це допомогло підтримати національну економіку та втримати курс гривню у відношенні до американського долара. У табл. 2.5 наведено вплив ТОВ «Епіцентр-К» на національну економіку України.

ТОВ «Епіцентр-К» здійснює вагомий внесок у наповнення державного

бюджету України. Товариство входить до рейтингу ТОП-10 найбільш відповідальних компаній за версіями різних авторитетних агенств. Окрім того ТОВ «Епіцентр-К» значні кошти інвестує до місцевих бюджетів, які використовуються для поліпшення соціальної інфраструктури та розвитку їх територій. Також ТОВ «Епіцентр-К» підтримує інших вітчизняних підприємств завдяки взаємовигідній співпраці, розвитку чесних партнерських відносин.

Таблиця 2.5

Вплив ТОВ «Епіцентр-К» на національну економіку України у 2020 р.

№	Показник	Значення
1	Виручка, млрд. грн.	64,4
2	Роздрібний товарообіг країни, млрд. грн.	874,4
3	Частка товариства у товарообігу країни, %	7,37
4	ВВП країни, трлн. грн.	3,97
5	Частка товариства у ВВП країни, %	1,62
6	Обсяг сплачених податків, млрд. грн.	5,6
7	Співвідношення податків до виручки, %	8,7
8	Загальна кількість торгових об'єктів товариства	75
9	Сумарна площа торгових об'єктів товариства, млн. м ²	1,5
10	Кількість співробітників товариства, осіб	34000
11	Частка працівників товариства у галузі, %	1,23
12	Частка товариства на ринку основної діяльності, %	25,22

Джерело: складено автором на основі [31]

Нині ТОВ «Епіцентр-К» співпрацює з близько 3 тис. українських виробників, які мають можливість реалізовувати свою продукцію на полицях гіпермаркетів ТОВ «Епіцентр-К». Така допомога з боку ТОВ «Епіцентр-К» дозволяє меншим за розмірами українським підприємствам отримати додатковий майданчик для реалізації своєї продукції та дозволяє розширювати виробничі потужності, покращувати якість продукції та також

сприяти зміцненню національної економіки.

Також у контексті діагностики моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К» доречно розглянути найбільш популярні соціальні проекти, які реалізовувалися безпосередньо досліджуваним товариством. Усі соціальні проекти можна розділити на декілька напрямків в залежності від їх спрямування.

В умовах воєнного стану та ведення активних бойових дій на території України найбільш актуальними є соціальні проекти спрямовані на підтримку оборони країни. Так ТОВ «Епіцентр-К» з перших днів війни зайняв активну позицію щодо підтримки національної економіки та суверенітету країни. Для цього ТОВ «Епіцентр-К» реалізував ряд проєктів для підтримки військових, зокрема у частині матеріального забезпечення основними засобами захисту, а також гуманітарного спрямування для захисту переселенців. Загальні обсяги інвестування у програми гуманітарної підтримки та допомоги ЗСУ з боку ТОВ «Епіцентр-К» перевищили 350 млн. грн. за 2022 р. ТОВ «Епіцентр-К» відкрив три гуманітарні хаби, у яких сотні тисяч переселенців отримали декілька тисяч гуманітарної допомоги. Також у рамках сприяння ЗСУ ТОВ «Епіцентр-К» придбало 55 реанімобілів та бронемашин для евакуації поранених військових із районів активних бойових дій.

Велику увагу ТОВ «Епіцентр-К» приділяє й проєктам у сфері медицини. ТОВ «Епіцентр-К» у 2022 р. перерахувало 34 млн. грн. на рахунок міністерства охорони здоров'я України для придбання сучасних карет швидкої допомоги. Активно товариство підтримувало медичну галузь України у боротьбі з пандемією Covid-19. Зокрема, у рамках цього ТОВ «Епіцентр-К» при активній взаємодії з медичними закладами створило розгалужену мережу поставок засобів захисту та медичного обладнання з-за кордону. ТОВ «Епіцентр-К» у своїх гіпермаркетах відкрило власні аптечні пункти під назвою «Епіцентр твого життя». Товариство направило 200 млн. грн. власних коштів для придбання апаратів штучної вентиляції легенів, спеціального обладнання, засобів захисту, які були направлені у лікарні

України.

Ще одним важливим соціальним напрямком ТОВ «Епіцентр-К» є підтримка освітньої сфери та розвитку дітей. З цією метою було створено громадську організацію «Епіцент – дітям». Вона за підтримкою та тісній співпраці з міжнародним фондом «Реал Мадрид» в 4 регіонах України відкрили власні спортивні школи, у яких навчалася до війни сумарно більше 900 дітей. У 2021 р. мережу даних шкіл визнано найкращою у світі. Заслуговує уваги й проєкт «Ангелятко добрив справ», у межах якого ТОВ «Епіцентр-К» допомагало дітям із дитячих будинків. Реалізована низка інших соціально-освітніх дитячих проєктів, зокрема антибулінговий «Стоп шкільний терор» та чарівний «Карусель мрій».

Слід окремо виділити проєкт «ДоброPhone», який направлений на протидію кібербулінгу. З цією метою ТОВ «Епіцентр-К» запустила лінійку зошитів та блокнотів, які закликають дітей використовувати інтернет з добрими намірами. Усі кошти, які ТОВ «Епіцентр-К» зібрани від реалізації таких зошитів та блокнотів спрямувала на розробку мобільного додатку «ДоброPhone» та боротьби з насильством.

Найбільш вразливою групою є діти, які боліють на онкозахворювання. Для допомоги їм ТОВ «Епіцентр-К» об'єднало зусилля з медіа-холдингом «1+1» та створили «Школу супергероїв», щоб створити можливості для розвитку, навчання та підтримки дітей, які хворіють на серйозні захворювання.

Важливе місце у соціальному розвитку ТОВ «Епіцентр-К» відводиться спортивним подіям. Досліджуване товариство створило власний футбольний клуб «Епіцентр», який успішно грає у сезоні 2022-2023 рр. у першій лізі з футболу України та є головним претендентом по завершенню нього підвищитися у класі. Також ТОВ «Епіцентр-К» є спонсором різних спортивних змагань, інвестує кошти у розбудову спортивної інфраструктури. У період «Євро-2012» ТОВ «Епіцентр-К» став першим національним спонсором його проведення. Також протягом тривалого часу ТОВ «Епіцентр-

К» був титульним спонсором національної збірної України з футболу.

Реалізовує різні ініціативи ТОВ «Епіцентр-К» й у межах екологічної безпеки, зокрема:

- повторне використання паперу та картону;
- поступова відмова від використання поліетиленових пакетів;
- підтримка на території України збору й екологічної утилізації та переробки використаних батарейок;
- використання технології recycling у будівництві своїх інноваційних торговельних центрів;
- організація всеукраїнських еко-марафонів;
- підтримка руху zerowaste («нуль відходів») задля максимального зменшення кількості відходів.

У табл. 2.6 наведено найбільш вагомі соціальні проекти ТОВ «Епіцентр-К».

Таблиця 2.6

Найбільш вагомі соціальні проекти ТОВ «Епіцентр-К»

№	Напрямок	Реалізовані проекти
1	2	3
1	Обороздатності / підтримки національної економіки	Відкрито 3 гуманітарні хаби для допомоги переселенцям Інвестовано більше 350 млн. грн. у допомогу військовим та переселенцям Сплата більше 4 млрд. грн. податків до державного бюджету наперед Відкриття нових торгових центрів у Києві та Львові й створенні декілька тисяч нових робочих місць Придбано та передано 55 реанімобілів та бронемашин для евакуації поранених із районів активних бойових дій
2	Охорона здоров'я	Перерахували на рахунок Міністерства здоров'я України 37 млн. грн. для придбання карет швидкої допомоги Придбали на 200 млн. грн. апаратів штучної вентиляції легенів, засобів захисту для лікарень України Інвестували 25 млн. грн. для переобладнання Національного інституту кардіології ім. Стражеска
3	Соціально-освітні	Відкрито мережу спортивних шкіл, у яких до війни навчалася більше 900 дітей. Акція «Мільйони добрих справ», у межах якої надано 20 малому бізнесу у розмірі 10 млн.грн. на свою справу

4	Діти	Проект «Ангелятко добрив справ», у межах якого товариство допомагало дітям з дитячих будинків Реалізація антибулінгових проєктів «Стоп шкільний терор», «ДоброPhone» та чарівний «Карусель мрій» Започаткування школи «Супергероїв» для підтримки дітей, які хворі на онкозахворювання
---	------	--

Продовження табл. 2.6

1	2	3
5	Екологія	Використання вторинної сировини – переробка макулатури. Щорічно товариство відправляє більше 20 тис. тонн макулатури. Разом з партнерами – оплатила переробку більше 60 тисяч тонн батарейок. Проводиться збір у торговельних мережах використаних батарейок. Проект «ТобіТорба еко-торба», який спрямований на зменшення споживання пластикової тари та упаковки. Використання енергоощадних технологій у своїй діяльності. Започаткування марафону «Збережи природу», за результатами якого співробітники товариства залучаються до висаджування зелених насаджень.
6	Спорт	Побудовано спортивний комплекс «Епіцентр» на Хмельниччині Перший національний спонсор «Євро-12» Титульний спонсор національної збірної України з футболу протягом 2012-2014 рр. та 2019-2021 рр. Відкриття власної футбольної команди «Епіцентр», яка у 2022-2023 рр. грає у першій лізі з футболу та є головним претендентом для підвищення у класі.

Перелік соціальних проєктів ТОВ «Епіцентр-К» є невичерпним. У роботі наведено лише найбільш вагомі з них, також існує велика кількість проєктів менших масштабів. Приділяє увагу ТОВ «Епіцентр-К» й створенню сприятливих умов для праці. У рамках цього товариство допомогло працівникам та їх родинам безпечно переїхати з місць, де активно велися бойові дії. Також ТОВ «Епіцентр-К» усіх цих працівників працевлаштувало у нових гіпермаркетах «Епіцентру» у м. Львів та м. Києві. ТОВ «Епіцентр-К» за власний рахунок проводить медичне страхування співробітників, розробляє програми навчання та підвищення кваліфікації. Також в усіх

гіпермаркетах ТОВ «Епіцентр-К» для співробітників організоване одноразове безкоштовне харчування.

Про соціальну відповідальність ТОВ «Епіцентр-К» також вказує наявність негативних згадок у ЗМІ. Проведений аналіз дозволив на рис. 2.4 відобразити динаміку згадок ТОВ «Епіцентр-К» у ЗМІ в контексті негативу.

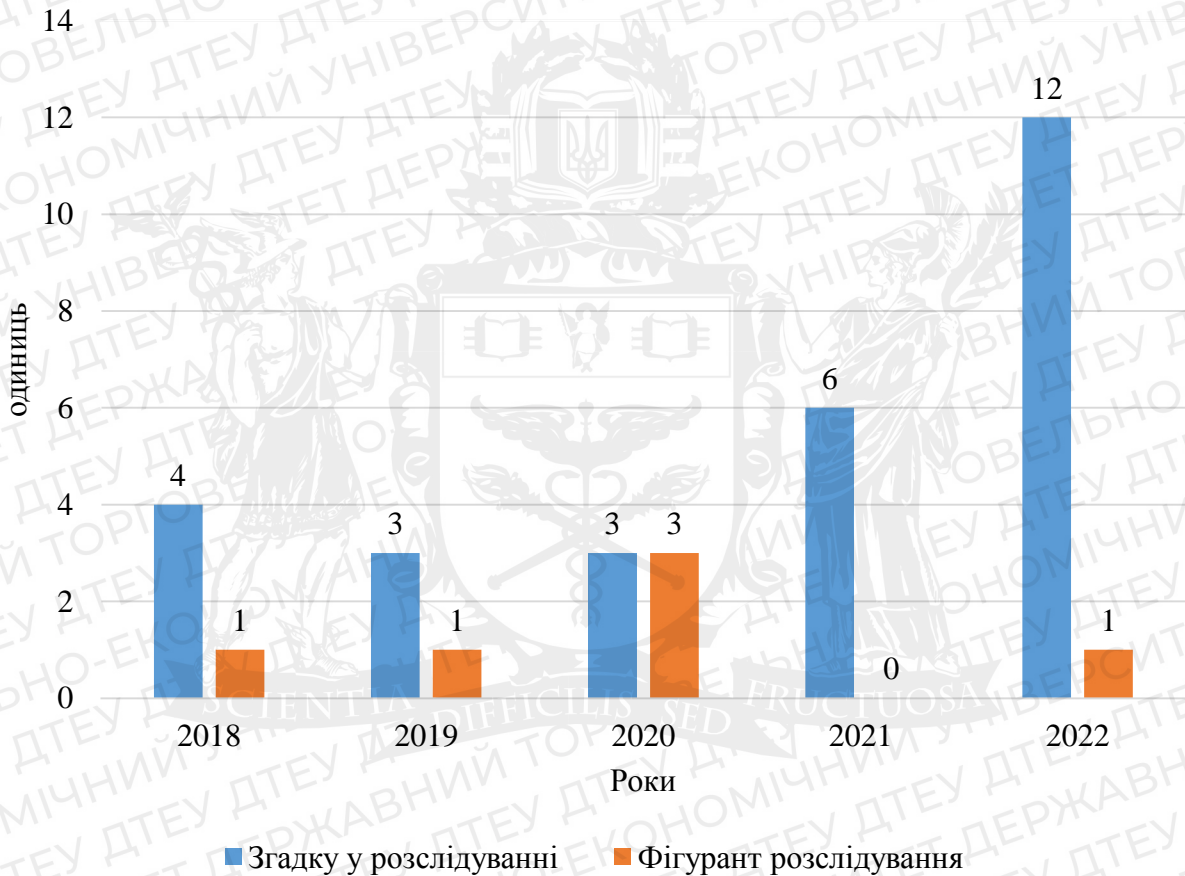

Рис. 2.4. Динаміка згадок ТОВ «Епіцентр-К» у ЗМІ в контексті негативу

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Як бачимо, в українських ЗМІ регулярно виходять різноманітні провокативні матеріали щодо діяльності ТОВ «Епіцентр-К». Тому попри високий рівень соціальної відповідальності досліджуваного товариства його репутація не є бездоганною. Зокрема, ТОВ «Епіцентр-К» згадувалося у матеріалах таких авторитетних та популярних програмах як «Наші гроші», «Слідство. Інфо», «Схеми: корупція в деталях», «Українська правда», «Полтавщина» тощо. Зокрема здебільшого це згадки щодо продажу окремих

товарів за завищеними цінами, здійснення окремих корупційних схем з боку власників ТОВ «Епіцентр-К» та інші. Водночас жодна із опублікованих у ЗМІ справ проти досліджуваного товариства не була доведена у суді. Проте, наявність таких матеріалів суттєво плямує репутацію ТОВ «Епіцентр-К».

На основі проведеного дослідження можемо зазначити, що ТОВ «Епіцентр-К» є соціально відповідальним підприємством України. Цьому підтвердженню є велика кількість реалізованих соціальних проєктів за різними напрямками. Разом з тим виявлені й окремі проблемні аспекти моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр-К» серед яких слід виділити наявність з регулярною частотою у ЗМІ провокативних матеріалів, які негативно впливають на репутацію досліджуваного товариства, а також відсутність практики звітування ТОВ «Епіцентр-К» про соціальний розвиток перед суспільством. За результатами чого можемо констатувати, що ТОВ «Епіцентр-К» хоч і є соціально відповідальним підприємством, але проблеми у даній сфері існують.

Таким чином, ТОВ «Епіцентр-К» є одним з найбільш соціально відповідальних підприємств України. За час свого існування ТОВ «Епіцентр-К» реалізувало велику кількість різноманітних соціальних проєктів за такими напрямками як: обороноздатність, підтримка економіки, охорона здоров'я, освіта, підтримка дітей, екологія, спорт тощо. Діяльність ТОВ «Епіцентр-К» має суттєвий вплив на національну економіку, оскільки забезпечує близько 38 тис. робочих місць, створює близько 1,6 % ВВП та бере активну участь у розвитку інфраструктури країни. Серед проблемних питань виділено наявність значної кількості провокативних матеріалів у ЗМІ, які негативно впливають на імідж товариства, а також відсутність цілісного щорічного звіту про соціальний розвиток ТОВ «Епіцентр-К».

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»

Дослідження моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К» надає загальне уявлення про те, що компанія приділяє значну увагу дотриманню принципів відповідального ведення бізнесу та здійснює активну діяльність за відповідними напрямками – турбота про дитинство юних українців, підтримка молоді, дитячо-юнацького, професійного та аматорського спорту, сприяння розвитку малого бізнесу в країні, збереження навколишнього середовища та турбота про екологію. Діяльність за обраними напрямками ведеться досить активно, характеризується вагомими здобутками і забезпечує відчутний ефект як на рівні місцевих громад (у вигляді побудованих спортивних споруд та об'єктів і кількості охоплених проектами громадян), так і на рівні держави (в результаті здійснення проектів зі збереження екології, захисту навколишнього середовища, популяризації і просування державних ініціатив у сфері екології, що були закріплені відповідними законодавчими актами).

Загалом, створена в ТОВ «Епіцентр К» модель соціальної відповідальності більшою мірою відповідає ознакам європейського підходу і зорієнтована на побудову партнерських відносин з державою шляхом активної участі у вирішенні соціальних проблем. Водночас, запорукою збереження такої взаємодії та забезпечення її успіху у довгостроковій перспективі є те, що власники бізнесу, які мають безпосередній вплив на діяльність компанії, у різні роки були представниками влади на місцевому і державному рівнях. Такий зміст партнерства з державою має на меті, передусім, створення гарантій збереження та динамічного розвитку бізнесу, а здійснення проектів соціальної відповідальності – своєрідною платою за досягнення цілей бізнесу. Відтак, слід визнати, що реалізація проектів

соціальної відповідальності сприяє формуванню позитивного іміджу ТОВ «Епіцентр К» і тим самим є непрямим важелем стимулювання економічного розвитку бізнесу.

Попри те, що реальні цілі формування моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К» лише до певної міри зумовлені ідеями філантропії і здебільшого мають на меті створення гарантій існування бізнесу та зростання прибутків його засновників у невизначено тривалому періоді, активна участь компанії у благодійній діяльності та прогресивна екологічна політика забезпечують позитивні наслідки як на рівні місцевих громад, так і на рівні держави. Водночас, варто звернути увагу на те, що на фоні масштабних екологічних проектів, соціально орієнтована діяльність зосереджена переважно за напрямками підтримки спорту, молоді, місцевих громад. Пріоритетним напрямом діяльності компанії наразі є підтримка ЗСУ та гуманітарної безпеки держави. При цьому зміст діяльності у сфері підтримки персоналу компанія розкриває на власних офіційних ресурсах досить обмежено. Так само недостатньою є інформація, що оприлюднюється компанією щодо застосування практик відповідальної взаємодії зі споживачами та місцевими громадами.

Обмежена, порівняно з іншими напрямками, соціально відповідальна діяльність по відношенню до персоналу, споживачів та місцевих громад свідчить про недосконалість моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К» і можливість її покращення. Ще більш актуальним це завдання є під час війни, коли працівники, і споживачі опинилися у важких життєвих обставинах і потребують всілякої підтримки як з боку держави, так і з боку роботодавців та бізнесу. Задля посилення уваги компанії до зазначених категорій стейкхолдерів доцільно активізувати діяльність з підтримки персоналу і споживачів компанії шляхом реалізації відповідних проектів.

Проект підтримки персоналу ТОВ «Епіцентр К» доцільно зосередити на підвищенні соціальних гарантій та рівня соціального забезпечення працівників шляхом надання додаткової допомоги у вигляді продуктових

наборів, ліків, засобів гігієни та інших товарів першої необхідності, що сприятиме підтримці якості життя працівників у період стрімкого зростання цін і, відповідно, знецінення заробітних плат (робоча назва проекту «Разом з персоналом до перемоги»).

Рішення щодо надання персоналу компанії наборів товарів першої необхідності видається більш привабливою альтернативою підвищення заробітної плати, адже в останні місяці ціни на товари і послуги в Україні зростають значно швидше, ніж рівень заробітних плат населення (рис. 3.1).

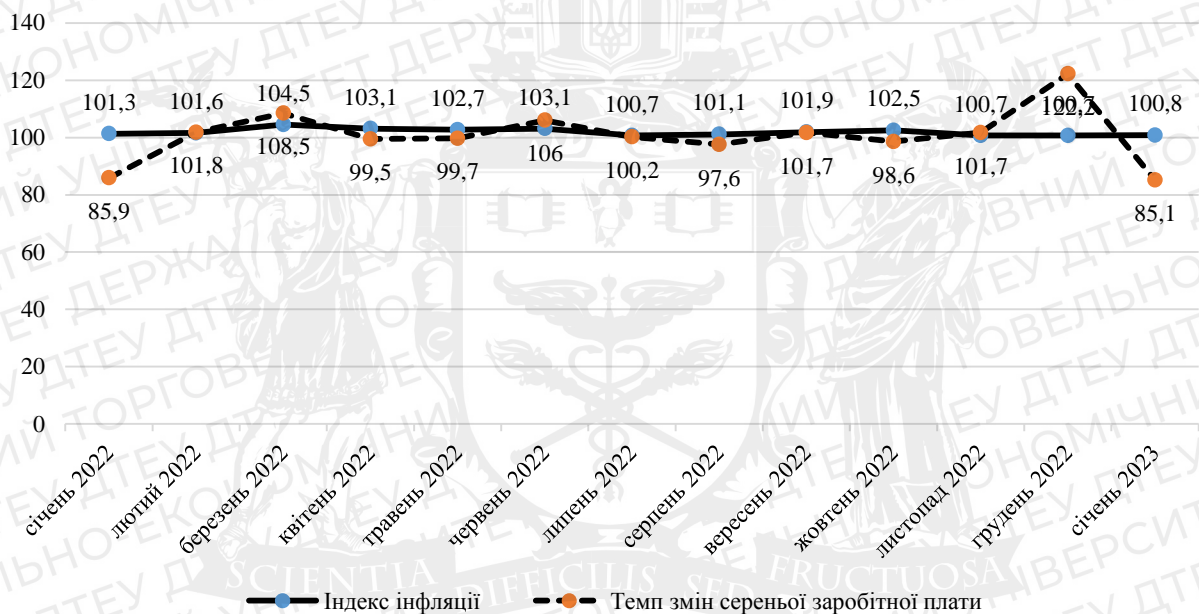

Рис. 3.1. Динаміка цін на товари і послуги та рівня середньої заробітної плати в Україні у 2022-2023 рр. у розрізі місяців, % до попереднього місяця
Джерело: побудовано автором за даними Держстату України

Тенденція змін середньої заробітної плати в Україні є такою, що у січні 2023 р. відбулося зменшення її розміру по відношенню до попереднього періоду, тоді як темпи інфляції свідчать про подальше зростання споживчих цін. Як видно, підтримка персоналу ТОВ «Епіцентр К» шляхом надання працівникам певного набору товарів першої необхідності дозволить підтримувати рівень їх доходів. Водночас, ТОВ «Епіцентр К» має можливість здійснювати закупівлі товарів у значних обсягах та їх збереження на складах, що дозволяє надавати продукцію працівникам компанії за фіксованими

цінами впродовж декількох місяців.

Щоб оцінити економічний ефект від реалізації такого проекту для його учасників – компанії та працівників, розглянемо вартість продуктового набору (його орієнтовний склад та вартість за цінами відпуску станом на січень 2023 р. наведено в таблиці 3.1).

Таблиця 3.1

Склад продуктового набору для надання працівникам ТОВ «Епіцентр К» в рамках проекту «Разом з персоналом до перемоги» (за цінами відпуску з ПДВ)

Найменування товару	Ціна, грн.	Кількість, од.	Сума, грн.
Цукор ТМ DIAMANT Радехівський білий кристалічний 1 кг	39,00	2	78,00
Борошно ТМ Вінницьке борошно вищого сорту 2 кг	31,80	1	31,80
Олія соняшникова ТМ Вінницька рафінована 1 л	67,90	2	135,80
Пластівці вівсяні Otti Суміш з різаної крупи 500 г	22,40	1	22,40
Крупа ячмінна Добра Хата 800 г	18,80	1	18,80
Крупа пшенична Хуторок 800 г	23,00	1	23,00
Макарони DOLCETTO 400г ТМ Swinderek	27,90	2	55,80
Майонез ТМ ЩЕДРО Преміум 72% д/п 380 г	27,50	1	27,50
Консерва ТМ Морской мир Кілька балтійська в томатному соусі 240 г	29,90	1	29,90
Горошок ТМ Rolnik 400 мл	24,90	1	24,90
Кукурудза консервована ТМ Rolnik 425 мл	29,90	1	29,90
Антиперспірант Fa в асортименті 50 мл	49,70	1	49,70
Шампунь-кондиціонер Армоні Лаванда 700 мл	34,00	1	34,00
Мило рідке Duru 1+1 Крем та Зелений чай 300 мл	39,90	1	39,90
Крем-гель для душу BIOLINELAB Вівсяне молоко 400 мл	43,90	1	43,90
Разом			645,30

Джерело: розрахунки автора

В рамках ініційованого проекту компанія надаватиме працівникам продуктивний набір за ціною 500 грн., тобто зі знижкою до фактичної ціни реалізації в розмірі 22,5%. Тривалість проекту попередньо встановлено на 6 місяців, адже навіть у разі настання перемоги України у війні, економічний стан в країні залишатиметься важким і на його відновлення знадобиться певний час, впродовж якого працівники компанії, так само як і все населення країни, потребуватиме соціальної підтримки. В разі необхідності проект

може бути продовжено в тому ж форматі або з відкоригованими параметрами.

Середня націнка компанії становить 30% до закупівельних цін, тобто потенційний прибуток компанії від продажу такого продуктового набору в роздрібній мережі становить 101,76 грн. (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розрахунок чистого прибутку ТОВ «Епіцентр К» від надання продуктового набору в рамках проекту «Разом з персоналом до перемоги»

Показник	Значення показника за цінами реалізації	Значення показника за цінами надання працівникам	Відхилення показника за цінами надання від показника за цінами реалізації
Вартість набору за цінами реалізації з ПДВ, грн.	645,30	500,00	-145,30
Ціна без ПДВ, грн	537,75	416,67	-121,08
Закупівельна ціна без ПДВ, грн	413,65	413,65	0,00
Прибуток, грн.	124,10	3,01	-121,08
Податок на прибуток, грн.	22,34	0,54	-21,80
Чистий прибуток, грн.	101,76	2,47	-99,29
Середня чисельність персоналу, осіб	20000	20000	0,00
Очікуваний сукупний чистий прибуток за проектом, тис. грн.	2035,18	49,41	-1985,77

Джерело: розрахунки автора

Проте, надаючи працівникам продуктивний набір зі значною знижкою, прибутку компанія майже не отримає. Зважаючи на те, що за час війни чисельність персоналу компанії зменшилася за рахунок втрати окремих торговельних центрів, розташованих на окупованих територіях, очікувана чисельність працівників, залучених до проекту становить близько 20 тис. осіб, відповідно, загальний розмір чистого прибутку, втраченого компанією за проектом, може становити понад 1985 тис. грн. щомісяця впродовж періоду надання продуктивних наборів працівникам.

Водночас, компанія забезпечуватиме підтримку персоналу в

загальному розмірі 10 млн грн. щомісяця, або на 60,0 млн грн. за період проекту.

Для підтримки споживачів ТОВ «Епіцентр К» доцільно запровадити систему обслуговування з наданням спеціальних знижок найбільш вразливим та пільговим категоріям населення – пенсіонерам, інвалідам, учасникам військових дій та їх сім'ям, багатодітним родинам тощо.

Знижки можуть надаватися як на весь асортимент товарів (наприклад, додаткова знижка 10% для всіх пільгових категорій споживачів за умови пред'явлення відповідних документів, що засвідчують спеціальний статус особи), так і більш значні знижки – на окремі категорії товарів (наприклад, 25-30% - на електрогенератори, енергоощадні товари, засоби реабілітації після травм тощо). Відповідно до зазначеного, пропоновану система знижок для споживачів узагальнено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Система знижок для споживачів в рамках удосконалення моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К»

Категорія споживачів	Групи товарів	Розмір знижки від ціни продажу товару, %	Період надання
Пенсіонери за віком, малозабезпечені родини	Всі групи товарів	10	Щовівторка з 8-00 до 12-00
Інваліди 1, 2, 3 груп		15	Щосереда з 8-00 до 12-00
Учасники АТО, ООС, ветерани війни		15	Щочетверга з 8-00 до 12-00
Внутрішньоопереміщені особи		10	Щоп'ятниці з 8-00 до 12-00
Пенсіонери за віком, малозабезпечені родини	Електрогенератори, енергоощадні товари	20	Щодня з 13-00 до 15-00
Інваліди 1, 2, 3 груп		20	
Учасники АТО, ООС, ветерани війни			
Інваліди 1, 2, 3 груп, учасники АТО, ООС, ветерани війни	Засоби реабілітації після травм тощо	30	Щопонеділка

Джерело: розрахунки автора

Застосування системи знижок для окремих категорій споживачів сприятиме підтримці вразливих верств населення, що в умовах погіршення економічної ситуації в країні внаслідок війни виявляє відповідальне ставлення компанії до споживачів. Водночас, компанія матиме змогу привертати увагу населення до власних об'єктів торгівлі.

Ще одним важливим напрямком соціальної відповідальності бізнесу є турбота та підтримка місцевих громад. Як показало дослідження, ТОВ «Епіцентр К» проводить масштабну роботу щодо забезпечення гуманітарної безпеки у регіонах присутності, і зокрема, здійснює приймання та розподіл гуманітарної допомоги населенню. Задля підвищення ефективності роботи в сфері підтримки місцевих громад ТОВ «Епіцентр К» може ініціювати створення продовольчого банку з подальшим його розширенням в межах держави.

Практика створення продовольчих банків (фудбанків) є звичною для багатьох, і не лише розвинених, країн світу. Такі організації зазвичай створюються місцевими громадами, в деяких випадках їх можуть підтримувати органи місцевої влади. Продовольчі банки отримують їжу з різних каналів, таких як оптові та роздрібні постачальники, фінансові пожертви, а також продовольчі внески від підприємств, окремих осіб, благодійних організацій та релігійних груп тощо. Потім отримана допомога розподіляється серед тих, хто її потребує, враховуючи такі фактори, як їхні фінансові обставини, основні потреби, харчові переваги тощо. Перший в Україні банк харчування «Громадська організація «Тарілка» вже функціонує у Львові, а також відкрито додаткові відділення у Києві та Херсоні. Ця організація працює за допомогою волонтерів і успішно надала підтримку особам, які постраждали від конфліктів.

Загалом, на прикладі першого українського фудбанку можна пересвідчитися у необхідності такої інституції насамперед через наявність запиту з боку суспільства, особливо в умовах війни, коли проблема забезпечення продовольчої безпеки постала гостро і потребує невідкладного

вирішення. Відповідно до останнього звіту Міжнародної організації з міграції (МОМ), внутрішньо переміщені особи (ВПО) в Україні стикаються з серйозною кризою через відсутність можливостей для існування. Звіт показує, що майже дві третини тих, хто мав роботу до переміщення, втратили її, а приблизно 20% переміщених осіб відчують брак доходу. У Звіті про внутрішнє переміщення в Україні, підготовленому МОМ, наголошується, що 54% опитаних ВПО назвали фінансову допомогу своєю найнагальнішою потребою, тоді як 16% висловили потребу в ліках і доступі до послуг, а 13% висловили потребу в їжі. Крім того, серед респондентів, які висловили потребу у фінансовій допомозі, 59% вказали, що вони б спрямували кошти на придбання продуктів харчування [16]. Отже, ВПО, які зараз стикаються з найсерйознішою формою відсутності продовольчої безпеки, що характеризується фізичною недоступністю їжі та ліків, становлять значну частину потенційних отримувачів послуг, що надаються продовольчими банками. Крім того, інші верстви населення, такі як ті, хто втратив джерело доходу або має слабе здоров'я, також можуть скористатися послугами, які пропонують продовольчі банки, через те, що вони не в змозі задовольнити власні потреби в їжі.

Зважаючи на освоєні компанією за період війни в Україні обсяги надання продовольчої допомоги (понад 8 тис. тон), проектна потужність продовольчого банку може сягати 10 тис. тон, або 200 млн грн на рік.

Для створення продовольчого банку національного масштабу ТОВ «Епіцентр К» має необхідну матеріальну базу та можливості залучення додаткових ресурсів. Зокрема, для потреб проекту може бути задіяно наявну логістичну інфраструктуру компанії, транспортні засоби тощо. Відтак, інвестиції компанії на створення спеціалізованого центру приймання, зберігання та розподілу продовольства будуть значно меншими. Компанії необхідно переобладнати наявні складські площі відповідно до нового цільового призначення. Сукупні витрати на виготовлення проектної документації, придбання необхідних будівельних матеріалів, технологічного

обладнання (холодильних камер, розподільчих конвеєрів, навантажувально-розвантажувальної техніки, вагового та пакувального обладнання, комп'ютерної техніки та програмного забезпечення тощо), інвентарю, офісного обладнання, меблів та інших основних засобів (табл. 3.4) орієнтовно оцінюються в розмірі близько 25 млн. грн.

Таблиця 3.4

Бюджет капітальних витрат за проектом створення ТОВ «Епіцентр К» продовольчого банку

Стаття витрат	Сума, тис. грн.
Виготовлення проектної документації	2500
Отримання дозвільної документації, ліцензій тощо	1000
Будівельні матеріали	2500
Технологічне обладнання	12500
Комп'ютерна та інша оргтехніка	1500
Придбання та впровадження програмного забезпечення	2500
Інвентар	750
Офісне обладнання	1200
Меблі	150
Інші основні засоби	300
Разом	24900

Джерело: розрахунки автора

Оборотні витрати проекту будуть сформовані за рахунок:

- запасних частин для ремонту та витратних матеріалів для обслуговування технологічного обладнання (мастильні матеріали, тонери, канцелярські товари тощо) – у розмірі 15% від вартості їх придбання, або $12500 \text{ тис. грн.} \times 15\% = 1875 \text{ тис. грн.}$;
- засобів обробки та дезінфікування технологічних приміщень та продовольчих товарів з метою забезпечення належного зберігання останніх – у розмірі 3% від прогнозованої вартості продовольства, що буде розподілено через продовольчий банк в середньому за рік, тобто $200 \text{ млн. грн} \times 0,1\% = 0,2 \text{ млн. грн.}$;
- таропакувальних матеріалів – у розмірі 1% від проектної потужності продовольчого банку, або $200 \text{ млн. грн.} \times 5\% = 1 \text{ млн. грн.}$;

- грошових коштів на покриття поточних витрат на обслуговування продовольчого банку (комунальні витрати, заробітна плата персоналу (середній розмір заробітної плати планується на рівні 10 тис. грн. на місяць), обслуговування програмного забезпечення вендором, система економічної безпеки тощо) у сукупному розмірі 14142 тис. грн.;

- інших поточних витрат у розмірі 10% від загальної суми оборотних засобів, або $(14142 + 1875 + 200 + 1000) \times 10\% = 1722$ тис. грн.

Загальна сума оборотних витрат очікується на рівні 18,9млн. грн. (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Бюджет витрат на формування оборотного капіталу за проектом створення ТОВ «Епіцентр К» продовольчого банку

Стаття витрат	Сума, тис. грн.
Запасні частини та витратні матеріали	1875
Засоби обробки та дезінфікування	200
Таропакувальні матеріали	1000
Комунальні витрати	7500
Заробітна плата	3600
Нарахування на фонд оплати праці	792
Обслуговування програмного забезпечення	250
Економічна безпека	2000
Інші поточні витрати	5675
Разом	18939

Джерело: розрахунки автора

Загальна потреба у фінансуванні передбачається в обсязі 44 млн. грн.:

$24900 + 18939 = 43839$ тис. грн.

Джерелами фінансування проекту можуть бути кошти держави, благодійних організацій, благодійні внески бізнесу, власні кошти тощо.

З метою формування продовольчого запасу компанії доцільно використовувати численні контакти з постачальниками гуманітарних товарів в Україні, волонтерськими організаціями, великими продовольчими мережами тощо.

Формування людських ресурсів (планова чисельність працівників – 30 осіб) може бути здійснено шляхом залучення персоналу на ринку праці, адже наразі попит на робочі місця суттєво підвищився.

Задля регулювання діяльності продовольчого банку та забезпечення ефективності його роботи компанії також слід використовувати налагоджені зв'язки з владою на місцевому рівні.

З огляду на соціальну спрямованість проекту створення продовольчого банку, мети досягнення окупності інвестиційних витрат в ході його реалізації не передбачається. Водночас, організація системної та послідовної роботи щодо залучення коштів на фінансування діяльності продовольчого банку у довгостроковій перспективі є одним із пріоритетних напрямків менеджменту проекту. Від її ефективності та результатів в повній мірі залежить можливість і терміни реалізації подібних проектів у регіонах України за зразком країн світу, де практику функціонування продовольчих банків успішно впроваджено.

Таким чином, здійснення ініціатив щодо надання продуктивних наборів персоналу компанії, запровадження системи знижок для споживачів та запуску продовольчого банку національного масштабу спрямоване на вдосконалення та посилення діючої в ТОВ «Епіцентр К» моделі соціальної відповідальності. Ефект від реалізації запропонованого комплексу заходів буде досягнуто насамперед на рівні трудового колективу компанії, її споживачів та місцевих громад. Проте, зрештою, вигоди отримає і власне компанія ТОВ «Епіцентр К», рівень довіри до якої в країні підвищиться, що дозволить залучити нових споживачів, покращити відносини з владою, зміцнити ділову репутацію. Наслідки соціально відповідального ведення бізнесу забезпечуватимуть непрямий, проте відчутний позитивний вплив на обсяг продажів та прибуток компанії.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За підсумками проведеного дослідження теоретичних і практичних аспектів формування моделі соціальної відповідальності підприємства зроблено наступні узагальнення і висновки.

Корпоративна соціальна відповідальність є структурою, яка служить двом цілям. По-перше, це сприяє сталому розвитку нації та її місцевостей, дозволяючи підприємствам брати активну участь у розвитку суспільства та вирішенні екологічних проблем. По-друге, це сприяє зростанню та вдосконаленню компанії, просуваючи її до вищих стандартів досконалості. Концепція соціальної відповідальності діє як відмінна сила, що гарантує процвітаючий розвиток бізнесу, ефективно збалансовуючи ці подвійні ролі.

Ідея соціальної відповідальності бізнесу втілюється в життя через ретельно розроблену корпоративну політику, яка вимагає створення відповідної структури управління. Дотримання узгодженого підходу до формування моделі соціальної відповідальності бізнесу закладає основу для узгодження інтересів і цілей держави, суспільства, бізнесу та особистості щодо соціально-економічного розвитку. Крім того, він створює надійну основу для довгострокового комерційного успіху, враховуючи соціальні та екологічні міркування в набір операційних стандартів і підтримуючи моральні цінності.

Нагальними є питання відповідального ведення бізнесу для великих ритейлерів, що мають значні частки на регіональних та національному ринках і подекуди відчутно впливають на кон'юнктуру товарних ринків. Їх діяльність є важливою та відчутною і з огляду на подолання загроз, зумовлених вторгненням російських військ та загарбанням українських територій. Саме тому практичні аспекти формування моделі соціальної відповідальності сучасних українських підприємств розглянуто на прикладі ТОВ «Епіцентр К», що за період свого існування перетворилася на групу компаній «Епіцентр» і на теперішній час торговельна мережа компанії представлена у 35 населених пунктах країни та налічує понад 75 торговельних закладів. За підсумками 2021

року компанія утримує понад 25% національного ринку роздрібної торгівлі та посідає 1 місце серед роздрібних ритейлерів країни. Діяльність ТОВ «Епіцентр К» є економічно значущою для держави, насамперед, через сплачені податки, а також для суспільства – через діяльність щодо забезпечення мільйонної аудиторії споживачів широким асортиментом продовольчих та непродовольчих товарів, створення робочих місць. Аналіз основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Епіцентр К» дозволяє стверджувати про те, що компанія є потужним учасником ринку і здійснює вплив на його кон'юнктуру, бізнес-спільноту, місцеві громади тощо.

Діяльність ТОВ «Епіцентр К» спрямована на задоволення інтересів не лише засновників бізнесу, а й держави та місцевих громад. Поряд із здійсненням торгівлі компанія приділяє значну увагу реалізації соціально значущих проектів, що забезпечують позитивний вплив на розвиток суспільства, мають вагомим значення з точки зору збереження навколишнього середовища. Безумовно, компанія приділяє увагу питанням дотримання принципів соціальної відповідальності і має вагомим досягнення у їх реалізації.

Дослідження моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К» надає загальне уявлення про те, що компанія приділяє значну увагу дотриманню принципів відповідального ведення бізнесу та здійснює активну діяльність за відповідними напрямками – турбота про дитинство юних українців, підтримка молоді, дитячо-юнацького, професійного та аматорського спорту, сприяння розвитку малого бізнесу в країні, збереження навколишнього середовища та турбота про екологію. Діяльність за обраними напрямками ведеться досить активно, характеризується вагомими здобутками і забезпечує відчутний ефект як на рівні місцевих громад (у вигляді побудованих спортивних споруд та об'єктів і кількості охоплених проектами громадян), так і на рівні держави (в результаті здійснення проектів зі збереження екології, захисту навколишнього середовища, популяризації і просування державних ініціатив у сфері екології, що були закріплені відповідними законодавчими актами).

Реалізація проектів соціальної відповідальності сприяє формуванню позитивного іміджу ТОВ «Епіцентр К» і тим самим є непрямим важелем стимулювання економічного розвитку бізнесу. Пріоритетним напрямом діяльності компанії наразі є підтримка ЗСУ та гуманітарної безпеки держави. При цьому, порівняно з іншими напрямками, соціально відповідальна діяльність по відношенню до персоналу, споживачів та місцевих громад свідчить про недосконалість моделі соціальної відповідальності ТОВ «Епіцентр К» і можливість її покращення. Актуальним це завдання є під час війни, коли і працівники, і споживачі опинилися у важких життєвих обставинах і потребують всілякої підтримки як з боку держави, так і з боку роботодавців та бізнесу. Задля посилення уваги компанії до зазначених категорій стейкхолдерів доцільно активізувати діяльність з підтримки місцевих громад, персоналу і споживачів компанії шляхом реалізації відповідних проектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація міжнародної сертифікації. ISO 26000:2010, Керівництво з соціальної відповідальності. URL: [http://znaimo.com.ua/ ISO_26000](http://znaimo.com.ua/ISO_26000) (дата звернення: 10.04.2023)
2. Ахновська І.О., Лепіхова О.Ю. Механізм впровадження корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах України. *Економіка і організація управління*. 2016. №1. С. 36
3. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.
4. Григор'єва О.В. Корпоративна соціальна відповідальність: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці»галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво». – Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 88 с.
5. Дегтяренко Н. Без їжі в смітнику: як перейти до відповідального харчування. URL: <https://mind.ua/publications/20231443-bez-yizhi-v-smitniku-yak-perejti-do-vidprovidalnogo-harchuvannya>(дата звернення: 10.04.2023)
6. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2013. 296 с.
7. Довгань Л. Є. Економічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності в умовах макроекономічної кризи.*Економічний вісник НТУУ «КПІ»*.URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evkpi/2010/6.MO/21_kpi_2010_7.pdf(дата звернення: 10.04.2023)
8. Епіцентр розвитку: плани компанії та інвестиційні вливання в економіку України. URL:<https://www.epravda.com.ua/publications/2021/03/18/671868/>(дата звернення: 10.04.2023)

9. Заярна Н. М., Кіш А. А. Сутність економічної діагностики підприємств торгівлі. *Торгівля, комерція, підприємництво: зб. Наука. Праці Львівської комерційної академії*. 2017. Вип. 14.

10. Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності» (EUGreen Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001).

11. Іонін Є. Є., Тарасенко Л.О. Корпоративна соціальна відповідальність як запорука стабільного розвитку: аналіз підприємств нафтогазової галузі. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. Тернопіль: *Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка»*. 2018. Том 28. № 2. С. 145-154.

12. Карінцева О.І., Дегтярьова І. Б., Харченко М.О., Долгошеєва О. І., Кіріл'єва А. В. Залучення іноземних інвестицій як інструмент забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку країни. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. № 3. 2020. С. 199-211.

13. Кирилюк Н.В. Корпоративна соціальна відповідальність: досвід європейських компаній. *Молодий вчений*. 2015. №2. С. 107-111.

14. Корпоративна соціальна відповідальність — це не лише видатки, а й користь. *Екологія підприємства*. 2017. URL: <http://ecologua.com/articles/korporatyvna-socialna-vidpovidalnist-ce-ne-lyshe-vidatky-y-koryst>. (дата звернення: 10.04.2023)

15. Котлер, Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства. Київ: Стандарт, 2005. 302 с.

16. Коцофане О. Що потрібно знати про поведінку споживачів в 2021 році. URL: <https://web-promo.ua/ua/blog/chto-nuzhno-znat-o-povedenii-potrebitelej-v-2021-godu/> (дата звернення: 10.04.2023)

17. Лаврентій В. Що продуктові ритейлери роблять з «некрасивими»

продуктами у світі та в Україні?. URL:
<https://retailers.ua/uk/news/management/12639-chto-produktovyie-riteyleryi-delayut-s-nekrasivyimi-produktov-v-mire-i-v-ukraine>(дата звернення: 10.04.2023)

18. Мелешко І. Повна «Тарілка»: як працює у Львові перший банк їжі. URL: https://vgolos.ua/news/povna-tarilka-yak-pracyuie-u-lvovi-pershiy-bank-yizhi_1414716.html(дата звернення: 10.04.2023)

19. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.

20. Мережа Глобального договору в Україні. URL: <http://www.globalcompact.org.ua>. (дата звернення: 10.04.2023)

21. Овечкіна О.А., Маслош О.В., Шестопапов В.І., Щеглова А.Ю. станекономічної доступності продовольчих товарів на період війни Росії в Україні : національний та світовий аспекти дослідження. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. №4 (274). С. 31-40.

22. Олійник О.О. Соціальна відповідальність : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 222 с.

23. Прахалад К.К. Майбутнє конкуренції. Творення унікальної цінності спільно з клієнтами : [пер. з англ. М. Ставицького]. Київ: Видавництво Олексія Капусти (підрозділ «Агенція «Стандарт»»), 2005. – 258 с.

24. Природа фірми : походження, еволюція і розвиток : [пер. з англ. А.В. Куликова] / [за ред. О.Е.Вільямсона, С. Дж. Вінтера]. К.: А.С.К., 2002. 336 с.

25. Продовольчий банк «Тарілка»: офіційний сайт. URL:<https://www.tarilka.org/uk>(дата звернення: 10.04.2023)

26. Продовольчі банки Європи: на хвилі солідарності в протистоянні COVID-19. European Food Banks Federation asbl – FEBA. 2020. 36 с.

27. Резнікова Н., Панченко В. Продовольча безпека. Чому Україні вже зараз потрібні банки їжі. *Економіка*. 2022. URL: <https://tyzhden.ua/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0/255495>. (дата звернення 25.02.23).

28. Скляр Г.П. Соціальна відповідальність у структурі мотивації інвестування в туристичному бізнесі. *Вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. № 4 (49), 2011. С. 193-198.

29. Смачило В.В. Оцінка соціальної відповідальності торговельних підприємств. *ЕКОНОМІКА: реалії часу*. 2015. №6. С. 162-169.

30. Соціальна відповідальність бізнесу: конструктивний діалог з бізнесом і владою, К., 2008.

31. ТОВ «Епіцентр К»: офіційний сайт. URL: <https://epicentrk.ua/ua/> (дата звернення: 10.04.2023)

32. Чернявська О. В., Л. В. Гнипа-Черневецька Політика корпоративної соціальної відповідальності та досвід її впровадження в українських компаніях. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2017. № 3 (81). С. 54-63.

33. Шелудько Л. Значення розвитку продовольчих банків для продовольчої безпеки в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2019. №6. С. 46-55.

34. Юзик Л. О. Підходи щодо оцінки впливу КСВ на показники діяльності підприємства. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdnuet/econ/2010_3/Yuzik.pdf (дата звернення: 10.04.2023)

35. Freeman R. E. Stakeholder theory: The state of the art / Freeman, R. E., Harrison, J. S., Wicks, A. C, Parmar, B., & de Colle, S. Cambridge: Cambridge Univ. Press., 2010. 343 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність ТОВ «Епіцентр К»

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

"ЕПІЦЕНТР К"
"EPICENTR K" LLC

Код ЄДРПОУ 32490244

● не перебуває в процесі припинення

Входить у групу
"Епіцентр"

Фінансово-майновий стан за 2020 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	12 543	32 720
первісна вартість	1001	44 846	73 004
накопичена амортизація	1002	32 303	40 284
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 869 460	3 692 156
Основні засоби	1010	12 304 648	15 231 712
первісна вартість	1011	17 210 534	21 335 058
знос	1012	4 905 886	6 103 346
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1 755 267	3 129 633
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	68 629	23 116
Інші необоротні активи	1090	0	0

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Усього	1005	16 010 547	22 109 337
Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	13 885 925	15 389 033
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 467 824	2 182 479
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	0	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	4 381 455	3 859 491
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	921 054	642 802
Витрати майбутніх періодів	1170	7 322	5 399
Інші оборотні активи	1190	217 473	336 837
Усього	1195	20 881 053	22 416 054
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	21	0
Фінансово-майновий стан	1300	36 891 621	44 525 391

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 542 267	17 688 086
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього	1495	14 700 877	17 846 696

Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	2 008 688	4 142 910
Інші довгострокові зобов'язання	1515	296 738	312 170
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього	1595	2 295 426	4 455 080

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	0

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	1610	776 000	767 497
товари, роботи, послуги	1615	14 514 081	16 290 054
розрахунками з бюджетом	1620	273 257	326 833
у тому числі з податку на прибуток	1621	215 457	244 727
розрахунками зі страхування	1625	24 716	17 379
розрахунками з оплати праці	1630	160 208	137 988
Поточні забезпечення	1660	509 245	539 038
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	3 667 811	4 144 753

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Усього	1695	19 925 318	22 223 615
--------	------	------------	------------

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
---	------	---	---

Фінансово-майновий стан	1900	36 891 621	44 525 391
-------------------------	------	------------	------------

Інформація про фінансові результати за 2020 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	50 382 425	43 979 194
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	35 593 670	30 814 751
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	14 788 755	13 164 443
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	737 243	530 835
Адміністративні витрати	2130	872 759	751 814
Витрати на збут	2150	8 648 047	7 085 945
Інші операційні витрати	2180	920 408	254 271
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 084 784	4 703 248
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	211 555	3 851
Інші доходи	2240	554 085	354 733

<https://youcontrol.com.ua/contractor/?year=2020&id=8803391&tb=financial-statements>

4/6

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Фінансові витрати	2250	295 646	250 094
Витрати від участі в капіталі	2255	0	24 516
Інші витрати	2270	1 438 592	363 438
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 116 186	4 423 784
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-944 982	-821 675
Прибуток (збиток) від припальної діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 171 204	3 602 109
збиток	2355	0	0
Сумарний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичен курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сумарного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сумарний дохід	2445	0	0
Інший сумарний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сумарним доходом	2455	0	0
Інший сумарний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сумарний дохід	2465	3 171 204	3 602 109

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	1 254 935	887 499
Витрати на оплату праці	2505	5 208 532	4 711 766
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 056 667	952 162
Амортизація	2515	1 667 998	1 096 995
Інші операційні витрати	2520	3 465 135	2 581 842
Разом	2550	12 653 267	10 230 264

Розрахунок показників прибутковості акції	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

*** Застереження для користувачів!**

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування її розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їм наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне довіряє на кожному компанію України

[ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA](https://youcontrol.com.ua)

© YouControl. All rights reserved

<https://youcontrol.com.ua/contractor/?year=2020&id=8803391&tb=financial-statements>

6/6

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Увага! Дані змінюються щоденно.

Актуально на 10.05.2023

Повіт до вас на кожну
компанію України0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

"ЕПІЦЕНТР К"

"EPICENTR K" LLC

Код ЄДРПОУ 32490244

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу
"Епіцентр"

Фінансово-майновий стан за 2019 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	4 800 – 4 900	12 000 – 13 000
первісна вартість	1001	32 000 – 33 000	44 000 – 45 000
накопичена амортизація	1002	27 000 – 28 000	32 000 – 33 000
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 500 000 – 1 600 000	1 800 000 – 1 900 000
Основні засоби	1010	8 500 000 – 8 600 000	12 300 000 – 12 400 000
первісна вартість	1011	11 500 000 – 11 600 000	17 200 000 – 17 300 000
знос	1012	2 900 000 – 3 000 000	4 900 000 – 5 000 000
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1 800 000 – 1 900 000	1 700 000 – 1 800 000
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	68 000 – 69 000
Інші необоротні активи	1090	0	0

<https://youcontrol.com.ua/contractor/?year=2019&id=8803391&tb=financial-statements>

1/6

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Усього	1095	11 900 000 – 12 000 000	16 000 000 – 16 100 000
Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Засоби	1100	13 200 000 – 13 300 000	13 800 000 – 13 900 000
Початні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	770 000 – 780 000	1 400 000 – 1 500 000
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	до 10	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 300 000 – 3 400 000	4 300 000 – 4 400 000
Початні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	600 000 – 700 000	920 000 – 930 000
Витрати майбутніх періодів	1170	2 800 – 2 900	7 300 – 7 400
Інші оборотні активи	1190	270 000 – 280 000	210 000 – 220 000
Усього	1195	18 300 000 – 18 400 000	20 800 000 – 20 900 000
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	20 – 25
Фінансово-майновий стан	1300	30 200 000 – 30 300 000	36 800 000 – 36 900 000

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	150 000 – 160 000	150 000 – 160 000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12 300 000 – 12 400 000	14 500 000 – 14 600 000
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього	1495	12 400 000 – 12 500 000	14 700 000 – 14 800 000

Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	900 000 – 910 000	2 000 000 – 2 100 000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	250 000 – 260 000
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього	1595	900 000 – 910 000	2 200 000 – 2 300 000

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	0

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	1610	770 000 – 780 000	770 000 – 780 000
товари, роботи, послуги	1615	13 300 000 – 13 400 000	14 500 000 – 14 600 000
розрахунками з бюджетом	1620	180 000 – 190 000	270 000 – 280 000
у тому числі з податку на прибуток	1621	130 000 – 140 000	210 000 – 220 000
розрахунками зі страхування	1625	60 000 – 61 000	24 000 – 25 000
розрахунками з оплати праці	1630	140 000 – 150 000	160 000 – 170 000
Поточні забезпечення	1660	250 000 – 260 000	500 000 – 510 000
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 100 000 – 2 200 000	3 600 000 – 3 700 000

Усього	1695	16 800 000 – 16 900 000	19 900 000 – 20 000 000
--------	------	-------------------------	-------------------------

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та груповим вибуттям	1700	0	0
---	------	---	---

Фінансово-майновий стан	1900	30 200 000 – 30 300 000	36 800 000 – 36 900 000
-------------------------	------	-------------------------	-------------------------

Інформація про фінансові результати за 2019 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 900 000 – 44 000 000	41 400 000 – 41 500 000
Чисті заробітні страхові прями	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	30 800 000 – 30 900 000	30 400 000 – 30 500 000
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	13 100 000 – 13 200 000	11 000 000 – 11 100 000
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	530 000 – 540 000	260 000 – 270 000
Адміністративні витрати	2130	750 000 – 760 000	540 000 – 550 000
Витрати на збут	2150	7 900 000 – 8 000 000	6 600 000 – 6 700 000
Інші операційні витрати	2180	250 000 – 260 000	330 000 – 340 000
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4 700 000 – 4 800 000	3 700 000 – 3 800 000
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3 800 – 3 900	180 000 – 190 000
Інші доходи	2240	350 000 – 360 000	52 000 – 53 000

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Фінансові витрати	2250	250 000 – 260 000	91 000 – 92 000
Витрати від участі в капіталі	2255	24 000 – 25 000	0
Інші витрати	2270	360 000 – 370 000	200 000 – 210 000
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 400 000 – 4 500 000	3 600 000 – 3 700 000
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-830 000...-820 000	-680 000...-670 000
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 600 000 – 3 700 000	3 000 000 – 3 100 000
збиток	2355	0	0
Сумарний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (зцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (зцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сумарного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сумарний дохід	2445	0	0
Інший сумарний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сумарним доходом	2455	0	0
Інший сумарний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сумарний дохід	2465	3 600 000 – 3 700 000	3 000 000 – 3 100 000

10.05.2023, 01:31

ТОВ "ЕПІЦЕНТР К" - YouControl

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	880 000 – 890 000	750 000 – 750 000
Витрати на оплату праці	2505	4 700 000 – 4 800 000	3 900 000 – 4 000 000
Відрахування на соціальні заходи	2510	950 000 – 960 000	800 000 – 810 000
Амортизація	2515	1 000 000 – 1 100 000	600 000 – 610 000
Інші операційні витрати	2520	2 500 000 – 2 600 000	1 800 000 – 1 900 000
Разом	2550	10 200 000 – 10 300 000	7 900 000 – 8 000 000

Розрахунок показника рентабельності акції	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	-

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування її розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створення на її основі баз даних (компіляціїми) даних та/або іншої інформації, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за них несприймає відповідальності не несе.

YouControl — повне довіряє на кожну компанію України

[ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA](https://youcontrol.com/ua)

© YouControl. All rights reserved

<https://youcontrol.com.ua/contractor/?year=2019&id=8803391&tb=financial-statements>

6/6